

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Dospívající a jejich vztah k autoritám

Adolescents and their relationship to the authorities

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

PhDr. Jana Procházková

Autor:

Aneta Kárová

Praha 2016

Pod kování

Ráda bych pod kovala paní PhDr. Jan Procházkové za vedení mé bakalářské práce. Dále bych ráda pod kovala vedení škol, které souhlasily s účastí v mém dotazníkovém šetření.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou bakalářskou práci „Dospívající a jejich vztah k autoritám“ vypracovala samostatně s použitím níže uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 09. 05. 2016

Jméno a příjmení autora

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá vztahem dospívajících a autority. Teoretická část popisuje hlavní změny v tomto vývojovém období, jak ve vztahu jedince k sobě samému, tak ke svému okolí. Praktická část je zaměřena na konkrétní vztahy student /žák a jejich učitel. V rámci praktické části je zpracováno srovnání autority na klasické škole a škole alternativní, konkrétně Waldorfské.

Annotation

This bachelor thesis deals with relationship between adolescents and the authorities. Theoretic part describes main changes adolescents, goes through at this period of time. Practical part is focused on specific relationships between students and teachers. Practical part also compares classic schools and alternative schools - specifically Waldorf schools.

Klíčová slova

Autorita, dospívání, student, žák, výchova

Key words

Authority, adolescence, student, pupil, education

OBSAH

OBSAH	5
ÚVOD	7
I. TEORETICKÁ ÁST	8
1. Dospívání	9
1.1 Charakteristika dospívání	9
1.2 D lení dospívání	9
1.3 Vztahy v období dospívání	11
1.3.1 Vztahy v rodin	12
1.3.2 Vztahy mezi vrstevníky	14
1.3.3 Vztah k u iteli	16
1.4 Vývoj identity dospívajícího	16
2. Autorita	19
2.1 Vymezení autority	19
2.2 D lení autority	19
2.3 Souvislost autority a výchovy	20
2.4 Autorita ve škole a její vývoj	21
2.5 Autorita u itel	22
3. Sou asní adolescenti a autorita	26
II. PRAKTICKÁ ÁST	27
4. Výzkum	28
4.1 Cíl a metoda získávání dat	28
4.2 Vzorek respondent	28

4.3 Metoda a pr b h získávání datí	28
4.4 Vyhodnocení dat z dotazník í	29
4.5 Záv r výzkumuí	71
5. Diskuzeí	80
ZÁV Rí	83
SEZNAM POUĚITÉ LITERATURYí	85
SEZNAM OBRÁZK í	87
SEZNAM TABULEKí	88
SEZNAM GRAF í	95
SEZNAM P ÍLOHí	96
Souhrní í	106
Summaryí	106

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala téma Dospívající a jejich vztah k autoritám. Myslím si, že toto téma je stále aktuální a vnímání autorit se postupem času mění. Ze svého okolí mohu posoudit, že mladší děti neuznávají autoritu, jak v rodině, tak ve škole, stejně silně jako tomu bylo u mě v době, kdy jsem navštěvovala základní a následně střední školu. Téma je to podle mě velice zajímavé jak pro mě osobně, tak pro učitele se kterými jsem měla příležitost spolupracovat v rámci praktické části.

Cílem práce je pochopit, jak dospívající vnímají autoritu především v prostředí školy. Také jsem chtěla zahrnout srovnání vnímání autorit na klasických školách a alternativních, konkrétně Waldorfských. Sama jsem měla možnost takového srovnání, navštěvovala jsem klasickou základní školu a následně Waldorfské lyceum a přičemž jsem v této oblasti velice rozdíly.

V rámci teoretické části jsem se zaměřila hlavně na vymezení vývojového období adolescence, charakteristiku a dělení tohoto období. Jak fungují vztahy a co je v takový moment podstatné, jak se vyvíjí identita apod. Také jsem se v této části zabývala autoritou jako pojmem, jejím vymezením, rozdělením a pochopením jaké druhy autority v běžce existují. Součástí jsem se pokusila zohlednit vliv výchovy na následné vnímání autority a jednu z posledních kapitol jsem věnovala konkrétní vnímání autority u učitele.

Pro praktickou část jsem zvolila dotazníkové šetření a navštívila jsem základní a střední školy, včetně jednu klasickou a druhou Waldorfskou. Díky získaným datům jsem se pokusila o srovnání vnímání autority mezi žáky stejných věkových kategorií a zároveň o srovnání klasických a Waldorfských škol.

Ke zpracování tématu jsem využila odbornou literaturu zabývající se psychologíí, vývojovou psychologíí, autoritou a dovednostem u učitele. Na které informace jsem dohledala na internetovém portálu Britské listy a z článku v časopise Review of Educational Research.

I. Teoretická část

1. Dospívání

1.1 Charakteristika dospívání

Každá společnost vnímá znaky dospívání jinak, tedy očekávají různé chování proto, aby danou osobu mohli označit za dospělou. V některých ástech světa stačí dosáhnout určitého věku, stát se samostatným a najít si zaměstnání. Jinde znamená dospělost oženit se, připadně vdát. A některé kultury pro vstup mezi dospělé požadují vykonání rituálu nebo podstoupení určitého zákroku.

Obecně je ve všech kulturách dospívání bráno jako přechodné období vývoje z dětství do dospělosti. Hartl a Hartlová v Psychologickém slovníku (2000) popisují termín adolescence/dospívání jako nejednoznačný, což se týká použití v odborné literatuře. V české literatuře se jedná o období mezi pubescencí a ranou dospělostí. U adolescenta hovoříme o sekundárních pohlavních znacích, dosažení pohlavní zralosti, dozrávání rozumových schopností a dotváření integrity osobnosti. Kdy dojde jedinec do období dospívání je různé, například u dívek je to mezi 12. a 18. rokem a u chlapců 14. a 20. rokem života. Hartl a Hartlová popisují dospívání jako ontogenetický vývoj, patří k němu jedno z období tohoto vývoje, ve kterém vrcholí procesy zrání a ufi emocionálního, sociálního nebo sexuálního.

Adolescence pochází z latinského slovesa adolescere = dospívat, mohutnět, dorostat. Je to termín typický pro psychologii. Jako označení se používá například u lékaře, kdy hovoříme o dospívajících například dorostu. Sociologie a pedagogika pak spíše hovoří o mládeži. (Macek, 2003)

Taxová (1987) pojednává o adolescenci jako o šmezidobí, štětím světě nebo šzemi nikoho, protože dospívající není ani dospělý, ale ufi ani dítě. V období dospívání se jedinec postupně vyhraní a stabilizuje své povahové vlastnosti.

Macek (2003) nezahrnuje mezi důležité znaky dospívání biologické změny, ale dosažení samostatnosti, přijetí role dospělého, dokončení vzdělání a nakonec získání profesní kvalifikace.

1.2 Dělění dospívání

Vymezení období adolescence je u každého psychologa jiné.

Například **Macek** (2003) dělí dospívání na rané -> časné, střední a pozdní.

- časné dospívání tj. 10 až 13 let. V tomto období se objevují první změny biologického a fyzického typu. Například zvýšený zájem o opačné pohlaví, to souvisí

s pohlavním dozráváním a také s výskytem sekundárních pohlavních znaků. Vyvíjí se kognitivní procesy a dochází ke změnám v souvislosti se společenskými podmínkami. V České republice hovoříme v této době o raném dospívání na druhém stupni Z^{TM}, kdy si říká za jinými rozmyšlením, na jakou cestu jde stěží.

- Střední dospívání tj. 14 až 16 let. V tomto období hledá dospívající svou identitu, jedinečnost a autenticitu. Je zde velká snaha o odlišení se od ostatních právě svou jedinečností, ale zároveň velká touha být něčeho součástí, v této době se jedná o skupinu vrstevníků.
- Pozdní dospívání tj. 17 až 20 let, někdy i víc. Je to doba, kdy se dospívající dostane na konec středního vzdělání, a buď se pokusí uplatnit v pracovním procesu, nebo pokračuje ve studiu na vysoké škole. Posiluje se touha někam patřit a něco s druhými sdílet, velmi silná je touha po vlastní identitě. Také u dospívající uvažuje o své budoucnosti, partnerovi, chce se osamostatnit ve všech ohledech, včetně finanční nezávislosti.

Vágnerová (2005) hovoří o dvou fázích dospívání

- Raná adolescence tedy pubescence tj. 11 až 15 let s možností individuálních odlišností. Období puberty je hlavně charakteristické tělesným dospíváním a pohlavním dozráváním. Změní se tělo dospívajícího a tak se začne vnímat jinak, dojde ke změně pojetí sebe sama, ale i ke změně vnímání okolních lidí. Vývoj však postupuje i v jiných oblastech, dochází ke změně způsobu myšlení. Dospívající jsou schopni uvažovat abstraktně a uvažují o existujících věcech nebo naopak. K pubescenci patří výkyvy emocionálního prožívání, které mohou ovlivnit vnímání dospívajícího a jeho hodnocení. Pubescenti také usilují o to nebýt tolik vázáni na rodiče a spíše se snaží ztotožnit se svými vrstevníky. Proto jsou pro ně velmi důležité přátelé a první lásky, v rámci nichž mohou experimentovat.

15 rok přináší do života pubescenta důležitý zlom a tím je zpravidla ukončení povinné školní docházky. Ztrácí tak staré a zafixované jistoty, které je ovšem nezbytné pro dosažení dalšího vývojového stupně. Jde například o ztrátu závislosti na rodině apod. Je tedy třeba, aby v tomto období měl dospívající jistou svobodu v rozhodování sám o sobě.

Dosáhnout jistého postavení ve společnosti, tedy přijatelné pozice je v této fázi dospívání také velmi důležité. Takovou pozici si člověk musí sám získat, tzv. si ji vydobýt. Je to období, kdy může dospívající dojít k pochybnostem o fungování světa a zvýšení pocitu nejistoty. Avšak jedná se pouze o dočasný problém, za předpokladu, že přechodí vývoj probíhá, jak má. (Vágnerová, 2005)

- Pozdní adolescence tj. 14 až 20 let také s individuální odlišností a to především v psychické a sociální oblasti. Z biologického hlediska se jedná o pohlavní dozrání, je obvyklé, že v tomto období dochází k prvnímu pohlavnímu styku. Dospívající se také mní, co se týče osobnosti a tím pádem i jeho společenské pozice. Podstatné je pro sociální oblast ukončit profesní přípravu, nastoupit do zaměstnání nebo zvolit další studia, což je v dnešní době stále ještě možnost. Na společenost chápe ekonomickou nezávislost jako jeden z mnoha důkazů dospělosti.

Co se týče vztahů v různých oblastech - s rodiči se zklidují a stabilizují, s vrstevníky se rozvíjejí zejména v oblasti partnerství. Druhá fáze dospívání znamená hledání a rozvoj vlastní identity, která by měla být subjektivně přijatelná a měla by odpovídat představám dospívajícího. Hlavní úsilí v této fázi je v oblasti změny, například změny v chování, hledání hranic vlastních možností atd. To je důvodem pro případného extrémního jednání. Dospělost je pro adolescenta lákavá, ale zároveň náročná a proto dávají raději přednost předchozímu období. Erikson (in Vágnerová, 2005) toto označuje jako adolescentní psychosociální moratorium¹.

Smysl této fáze dospívání vnímá Vágnerová (2005) v tom, že jedinec by měl mít dostatek času a možností se sám v sobě zorientovat, porozumět si, zvolit si cíl, kterého chce v budoucnu dosáhnout a osamostatnit se. Alespoň v těchto oblastech, kde je to v současné společnosti flákováno.

1.3. Vztahy v období dospívání

V období dospívání v tina z nás zaznamenala změny v postojích k ostatním. Dnes s odstupem času mohu posoudit, které jednání bylo přijaté a které naopak ne. V pozorování změny v chování mi pomáhá též sestra a její vrstevníci, kteří jsou o 11 let mladší než já. V prvních letech se sestry postoj velice změnil, ať mám kolikrát dojem, že vlastně ani neví co se s ní děje a neuvědomí si tak, jaké má její jednání ve vztahu k druhým důsledky.

V tomto období se vztahy výrazně mění. A to jak v případě vztahu k dospělým tak i k vrstevníkům. Dospívající odmítají autoritu, nechť jí být v podřízeném postavení. Do takového postavení se dostávají nejen v rodině, ale i ve škole. Právě kvůli tomu ve většině případů s rozhodnutími nebo i jen názory autorit nesouhlasí. To je odlišné od vnímání autorit u mladších dětí, ty v rodičích mají bez výhrad, dospívající má potřebu o názorech ostatních polemizovat a diskutovat. Jedním z typických znaků dospívání je dohadováním se

¹ Moratorium = potřeba něco zastavit, zpomalit.

s autoritami a tím pádem i potvrzování hodnoty vlastních schopností. Tento odpor je snahou dospívajícího sám se stát autoritou. Tím, že dokážou argumentovat a logicky oponovat, dosahují pocitu jistoty a mají tak dojem, že se mohou autoritám vyrovnat. Je to v podstatě přelíčitost dokázat svoje kvality a trénink vlastních schopností. (Vágnerová, 2005)

Když se zamáme na období, pozdní adolescence zjistíme, že je to fáze samotného přechodu do dospělosti. Stále více se od adolescenta vyžaduje dospělé chování, je zletilý, má svobodu v rozhodování o vlastní osobě, může vstoupit do manželství, zaměstnání atd. S takovou zodpovědností se otekvává změna v chování, chápat, že za své činy ponese následky sám. V rámci dospívání přibývají role, do kterých se musí adolescent stylizovat. Některé se dokonce zdají přelíčné a omezující, nicméně stále hrají důležitou roli, jsou to například tyto:

- Přelíprofesní role: Otekvávaným cílem této role je dosažení jisté sociální pozice. Pro studenta může mít i významu osobního, zejména pokud jej baví a je schopen v rámci svých možností danou pozici zvládat.
- Role pracujícího: V rámci této role se adolescent stává nezávislým v rámci ekonomické a sociální sféry
- Role člen určité skupiny: Tato role se postupem času stává méně důležitou
- Role blízkého přítele: Je důležité mít v životě někoho, na koho je možné se spolehnout a sdílet s ním své zkušenosti.
- Role partnerská: V případě této role jde o uspokojení potřeb jak emočních tak sexuálních. Jde o potvrzení, že je dospívající přitahován jedincem opačného pohlaví. Také může adolescent v rámci této role dojít k seberealizaci.

(Vágnerová, 2005)

1.3.1. Vztahy v rodině

Co se týče vztahů v rodině, očekával bych, že v tomto období dochází k většímu potlačování konfliktů. Dospívající si chce za každou cenu prosadit to své a ukázat tak, že už není malé dítě. Opět si zde vzpomenu na svou sestru, která přesně toto potvrzuje a snaží se oponovat snad všemu, co se jí líká. A když si vzpomenu na sebe, nebylo tomu jinak.

Přirozeným vychovatelem je pro dítě jeho rodič. Hlavním aspektem je, že spolu utvářejí domov a zázemí. Díky tomu je dítě schopno objevovat okolní svět a nacházet si tak podmínky pro svůj osobní rozvoj. V rámci domova cítí bezpečí a podporu. Je důležité, aby dospívající cítil zájem rodičů, aby věděl, že se jeho potřebami zabývá. Pokud tomu tak

je má dospívající mnohem v t-í -anci na seberealizace. Bez podpory domova je takový rozvoj složit j-í, dospívající je vystaven nebezpečí a m-ře se stát, -ře bude okolnímu sv-etu a jeho úskalím vydán na pospas. (Helus, 2009)

V rámci dospívání se vztahy s rodinou m-ní, je to hlavn-ě z toho d-vodu, -ře dospívání je spojeno s pot-řebou odpoutat se. V období adolescence dochází k mnoha konflikt-ům s rodi-či. Ti na dospívajícího kladou stále více požadavk-ů, proto -ře si necht-ějí p-řiznat, -ře jejich d-ítě u-řl má více práv a je více samostatné. M-ře to být pro to, -ře o-n-j mají strach nebo je to pro-n-ě pohodln-ě j-í ne-řl s n-ím diskutovat. Problém je v tom, -ře takové jednání není pro adolescenta pochopitelné a sna-řl se zd-raznit vlastní samostatnost. (Vágnerová, 2005)

Mnohdy rodi-če vlastní d-ítě ani nepoznávají. Dospívající se sna-řl odcizit, ale zárove- jde o snahu nalézt si novou polohu a dojít tak k v-t-ěmu porozum-ění. V období dospívání je d-ítě velmi citlivé a jeho kriti-čnost je jen reakcí na p-řipadný pocit zesm-ě-n-í nebo malého respektu ze strany rodi-če. Pokud d-ítě ti chybí uklidn-ění a dobrá v-ěle rodi-č m-ře dojít ke stup-ování takových st-ětnutí. Je pot-ěba uchovat v období dospívání rodinné zázemí, aby m-řlo d-ítě vlastní úto-i-či, porozum-ění a pomoc. (Helus, 2009)

Langmeier a Krej-ř-í-ová (1998) hovo-ří o vztazích adolescenta s rodinou takto: a koliv se sna-řl o zrovnoprávn-ění, odmítají a kritizují, stále si udržují kladný vztah k rodi-č-ům. M-ní se pouze zp-ěsob jejich chování, p-řesto -ře základní hodnoty a morální postoje si ponechávají tak jak je mají zařlité.

Kolikrát se mohou zdát pot-ěby rodi-č a dospívajících a-řl protikladné. Rodi-či si pot-ěbuje zachovat autoritu, která usnad-ěje e-ěnění problém-ů a je velkou sou-částí jejich řlivotní role. Pokud by rodi-če nechali své d-ěti šbýt dosp-ělymi, ztratí tak mořnost tohoto p-řístupu a jednání. V p-řipad-ě, -ře rodi-č není p-řesv-ěd-ěn o své úsp-ěsnosti v rámci této role, mohl by takovou situaci považovat za ohrořlení vlastní sebeúcty. Dospívající naopak usiluje o samostatnost, úsp-ěchem je nap-ř-í-áste-né omezení zákazu ze strany rodi-č, p-řipadn-ě jeho úplné zru-ění. Vyzrállost jim nedovolí pln-ě pochopit jednání svých rodi-č a tím pádem nejsou úpln-ě tolerantní. Proto musí být v-t-í-áste tolerance na stran-ě rodi-če, cořl ob-ěas není jednoduché. (Vágnerová, 2005)

Jak uvádí Vágnerová (2005) v krajním p-řipad-ě se m-ře stát, -ře adolescent kritizuje a-řl p-řehnan-ě, má velkou touhu po osamostatn-ění se od rodiny. V takové situaci m-ře jít i o zesm-ě-ování ze strany rodi-č, p-řipadn-ě p-řili-a-řl autoritá-cké jednání. Jednání adolescenta je pak pouze obranou vlastní identity.

Na druhou stranu dospívající dokáže chování rodičů i ocenit. Nejdeftit j-í je, aby rodič byl spolehlivý a jednoznačný. Musí si stát za svým a věřit tomu co dává, pak si získá důvěru svého potomka. Naopak přílišná hádavost a narušování osobní intimity ze strany rodičů, dokáže adolescenta odradit a uchýlí se zpět ke svému kritickému postoji. (Vágnerová, 2005)

Podstatnou roli mají v této kategorii také sourozenci. Velkou výhodou je, když není mezi sourozenci velký věkový rozdíl. V takovém případě spolu často sdílí podobné zájmy, názory a postoje v rámci své generace. Výhodou je také to, že se vzájemně ovlivňují a tak se podílí na rodinné socializaci. Ideální věkový rozdíl mezi sourozenci je 1 rok a méně, případně 4 roky a více. Sníží se tím potřeba mezi sebou soupeřit a mají celkově lepší vztah. (Macek, 2003)

Vágnerová (2005) hovoří o sourozeneckých vztazích takto. Většinou je starší sourozenec obdivován mladším, je jeho vzorem a inspirací do budoucna. Mladší sourozenec považuje staršího za dospělého a vyžrálého. Na druhou stranu může dojít k situaci, kdy se bude chtít mladší sourozenec co nejvíce odlišit. Zpravidla je tomu tak v případě, kdy je starší sourozenec více úspěšný a obecně více ceněný. Z pohledu adolescenta na mladšího sourozence to bývá naopak. Většinou je starší sourozenec nadázený a autoritativní, ztrácí zájem o mladšího sourozence, proto je jeť dítě. K tomu dochází v případě, že je mezi sourozenci větší věkový rozdíl. Pokud jsou sourozenci přibližně stejného věku, mohou si naopak výrazně pomáhat a podporovat se. Společně si prochází procesem osamostatnění.

1.3.2. Vztahy mezi vrstevníky

Každý si jistě vybaví, jak bylo dříve chápáno kamarád a vrstevník. Vrstevnická skupina je nám v tomto období názorově nejbližší a tím pádem je pro nás velkou podporou. V rámci takové skupiny se člověk může vyvíjet a utvářet tak sebe sama.

Vrstevnická skupina hraje velkou roli v životě adolescenta, pomáhá v utváření vlastní identity a osamostatnění se od rodiny. Ve skupině si dospívající posiluje sebejistotu a sebevědomí, členství ve skupině také může snižovat individuální zodpovědnost. (Vágnerová, 2005) Ve skupině vrstevník vyhledává adolescent pocit jistoty, o kterou může případně přijít odpoutáním se od rodiny. Další role takové skupiny je příprava adolescenta na nové vztahy v dospělosti. (Langmeier, Krejčíková, 1998)

Macek (2003) chápe vrstevnickou skupinu jako prostředí pro posílení sebevědomí. Dospívající se cítí dobře, když je svými vrstevníky oceňován, má pocit významnosti. Skrze vztahy ve skupině dochází k ujasnění vztahu sám k sobě.

U vrstevnických skupin, je také důležité, v jaké vývojové fázi se adolescent zrovna nachází, podle toho se liší dělení a vztahy ve skupině. Jakabčík (2002)

Jakabčík (2002) také rozlišuje různé fáze ve vývoji vztahu:

- Izosexuální fáze - skupinová: Do této skupiny je přijat pouze jedinec stejného pohlaví. Opačné pohlaví odmítají
- Izosexuální fáze - individuální: Adolescent si hledá špičkovou osobu stejného pohlaví. Nikoho s kým bude moci sdílet pocity, plány, strach a tajemství. Proflíká spolu různé věci, získávají zkušenosti. Právě v této fázi mohou vznikat přátelství na celý život.
- Přechodná fáze: V této fázi začíná adolescent jevit zájem i o opačné pohlaví
- Heterosexuální, polygamní fáze: Zde se objevují první, skutečné vztahy mezi vrstevníky opačných pohlaví. Většinou se jedná o vztah nepřetržitý, ale mohou vzniknout i lásky na celý život
- Fáze zamilovanosti: Ve fázi zamilovanosti už lze hovořit o stálých vztazích. Adolescent už je schopen respektovat svého partnera a mohou dojít vzájemného porozumění

Každý je však individualitou a dosáhne těchto fází v rozdílném věku. Faktorem je zde zázemí v rodině, společnost, ve které se adolescent pohybuje a samozřejmě i individuální vlastnosti. (Langmeier, Krejčíková, 1998)

Vrstevnická skupina hraje mimo jiné i roli v získávání vlastní nezávislosti. Někdy může i nahradit podporu rodičů, mezi vrstevníky jsou témata dospívání aktuální a proto mohou v některých situacích pomoci lépe. Hamáček (In Macek, 2003)

Vrstevnická skupina uspokojuje potřeby adolescenta, jednou z mnoha důležitých potřeb je potřeba být akceptován. Jedinec se snaží zajistit si příslušnost ke skupině tím, že si v rámci ní získá jistou pozici. To, že je součástí skupiny, je i součástí jeho identity. Proto je adolescent pro uznání svých vrstevníků schopen změnit vzhled i vlastní hodnoty a normy. Pokud, z nějakého důvodu, není jedinec skupinou přijat, snaží se to změnit například vnucováním se, uplácením nebo dokonce ponižováním sebe sama, případně skupině lásku. V takovém období je důležité dostat se do slušné skupiny dospívajících. Pokud jedinec není přijat, spokojí se s kýmkoliv kdo je ochoten ho začlenit. Může pro to i změnit svůj dosavadní způsob života a nechat se ovlivnit natolik, že už nebude schopen vést vlastní život mimo tuto skupinu. (Vágnerová, 2005)

Skrze socializaci ve vrstevnické skupině poznává dospívající sám sebe a učí se v tí samostatnosti, odpoutává se od vlivu skupiny. Ve skupině proflívají adolescenti nové zkušenosti, ale časem dochází k hledání vlastní, individuální cesty, na kterou se vydá každý sám. Je to vlastně poslední fáze socializace v rámci skupiny (Vágnerová, 2005)

1.3.3. Vztah k u iteli

Dle mého názoru se s p íbývajícíím v kem m ní pohled na osobu u itele. Pamatuji si, že v první t íd byla paní u itelka zt lesn ním dokonalostí. Oproti tomu na druhém stupni ufl jsem vnímala u itele jako osobu, která mi zprost edkuje v domosti, a musím ho poslouchat. N kdo m l v mých o ích autoritu v t-í, n kdo men-í, p esto tam vřdy byla.

U itel je pro dít dal-ím p írozeným vychovatelem. Chce po flákovi, aby se aktivn podílel na svém vzd lání. V rámci vztah by m l u itel dít ti p edat svou zku-enost a ukázat mu, že mu na n m záleflí. Do jisté míry m flíme hovo it o pedagogické lásce, u itel by m l um t projevit city k dít ti a pomoci mu tak vyvinout si vlastní cit pro vzd lání a ujistit jej, že má jeho plné pochopení a podporu. (Helus, 2009)

Podle Vágnerové (2005) prochází vztah u itel x flák, stejn jako v p edchozím období dospívání zm namí. Hlavní p íinou t chto zm n je pot eba adolescenta odpoutat se ze závislosti na autorit . Dospívající dokáflé uvařlovat zralej-ím zp sobem, chce být respektován a snaflí se o získání rovnoprávné pozice. Prost edkem k tomu mu je dohadování se s u iteli, p ípomínky k výkladu atd. Cofl si v t-inou u itel vyloflí spí-e jako drzost nefl co jiného. Není to v-ak o touze zkazit si vztah s u itelem, spí-e jde o to, dát najevo kriti nost.

V takové fázi vývoje je autorita u itele v ohrožení. Dospívající sleduje jeho chování a jednání. D leflité je získat si flákovy sympatie, pozitivn p sobí vlastnosti jako stabilita názoru a emocí, spravedlivost a schopnost podat u ivo tak aby mu flák rozum l. Takové jednání spí-e vzbudí u fláka obdiv a pravd podobn si tak u itel získá flák v respekt a úctu. (Vágnerová, 2005)

1.4. Vývoj identity dospívajícího

Jedinec se snaflí najít si svou identitu, poznat sám sebe a své schopnosti. Dovede jifl abstraktn uvařlovat a dokáflé si p edstavit, jaký by v budoucnu cht l být. Na druhou stranu je práv takové uvařlování d vodem ke zvý-ené sebekritice, protoflé ví, jaký chce být, ale vidí, že takový je-t není a že by se mohl zlep-it. V období dospívání se také rozvíjí introspekce tj. dal-í zp sob sebepoznání. Znamená to snahu pochopit vlastní pocity, my-lenky a celkov psychiku, pro se cítí zrovna takhle a ne jinak. V rámci takového druhu sebepoznání m flé adolescent dosp t k názoru, že se mu na sob n co nelíbí a vyvine snahu tyto vlastnosti zm nit k lep-ímu. D leflité pro poznání vlastního šjáø je i srovnání s ostatními lidmi. M flé se chtít s n kým ztotožnit, p ípadn se od n koho odli-it a proto je d leflité najít a upevnit si své místo ve skupin i ve spole nosti a ujasnit si tak, kým vlastn je. (Vágnerová, 2005)

Podle Eriksona (In Helus, 2009) je identita hlavním tématem života dospívajících. Předávají být dříve, jde o přechod do dospělosti. Utváří si vlastní stanoviska, hodnoty, ale i klíčové vztahy a začínají myslet na budoucnost. Tím, že si ujasní vlastní identitu, si utvoří i vztahy sami k sobě a získají tím určitou životní stabilitu. Vlastní identita jim pomůže odpovědět si na otázku šo mi vlastně jde.

Dospívání a utváření identity s sebou nese i rizika v podobě zmatení životních rolí. V takovém případě se dospívající nedokáže orientovat v množství nároků, které jsou na něj kladeny z různých stran, a uhl doma nebo ve škole. Práv rozmanitost rolí a úkolů jsou pro dospívající mnohdy záležitostí. Pokud dospívající takové záležitosti podlehnou, dostává se do stavu zmatení životních rolí a může se stát, že takový jedinec si neosvojí vnitřní zásady a principy, nebude příliš spolehlivý apod. (Helus, 2009)

V rámci hledání vlastní identity jedinec hodně experimentuje. A uhl se to týká chování nebo úprav zevnějšku, napodobování dospělých kolem sebe apod. Tímto způsobem zjišťuje jaké chování a styl oblékání je mu nejbližší a co mu nejvíce vyhovuje. Postupem času má čím dál tím jasnější obrázek o tom, jakým typem člověka se bude chtít v budoucnu stát. (Fontana, 2003)

Vlastní proces individualizace, získání osobní hodnoty a jedinečnosti, má 4 fáze:

1. Fáze - diferenciace: V této fázi si dospívající jedinec uvědomuje vlastní psychiku a fyzickou odlišnost od ostatních dospělých, včetně svých rodičů. Z toho důvodu, aby utvrdil vlastní odlišnost, zpochybňuje vše, co jeho rodiče považují za správné
2. Fáze - experimentace: V této fázi má dospívající jedinec pocit, že uhl všechno ví a proto mu nikdo nemusí radit. Věchna varování rodičů, případně jejich rady považuje za zbytečně přehnané nebo nesmyslné. Takové chování je typické pro adolescenty věku 14-15 let
3. Fáze - postupná stabilizace: Tato fáze je zhruba v období 15-16 let věku. Adolescent uhl si osvojil určité způsoby chování a dosáhl i jistého stupně samostatnosti. To je důvodem toho, že má menší odpor k názoru dospělých a vztah s rodiči je opět stabilnější
4. Fáze - psychické osamostatnění: Adolescent má již vytvořenou vlastní identitu, takže potvrzuje jak jedinečnou jeho osobnost je. Sebe hodnocení se ahl tolik neliší od hodnocení ostatních lidí. (Josselsonová in Vágnerová, 2005)

Pro dospívajícího je mimo jiné důležitá spravedlnost. Díky abstraktnímu uvažování mohou v tomto období přemýšlet i o náboženství, politice apod. Co se týče vývoje v těchto oblastech obecně, může jim situace leckdy připadat nespravedlivá nebo znepokojivá. Může

se stát, že adolescent bude cítit snahu podobné situace obracet k lepšímu. A to je důvodem, proč se tomuto období také říká období idealismu. Právě díky této vášni pro změnu a snaze něho dosáhnout se setkávají u dospělých s nepochopením. Takové selhání vzájemného porozumění ovlivňuje i názory dospělých, myslí si, že rodiče a učitelé neznamenaají pro dospívajícího nic. Opak je, ale pravdou, podpora a dobré mínění těchto autorit jsou pro dospívajícího velmi důležité. A koliv se dospívající snaží prosadit sebejistě a ukázat jak pohrdá autoritami, je při hledání vlastní identity velmi nejistý. Poté buje v důt, že lovk, kterým se stává, bude přijatelný ve světě dospělých. Pokud si tuto skutečnost rodič nebo učitel uvědomí, dokáže si s dospívajícím vytvořit takový vztah, na který bude jeho bláak/dít v budoucnu nahlížet jako na jeden z těch, který jej v životě nejvíce ovlivnil. (Fontana, 2003)

2. Autorita

V souasných dobách mají lidé k autoritám obecně spíše záporný vztah. Je to z toho důvodu, že autorita je chápána jako ryze manipulativní činnost a útlak lidí nebo institucí, které vlastní autoritu zneužívají v rámci své pozice. Důvodem k tomuto chování je právě snaha o udržení této pozice, ale nepokouší se o to v téžině tak, že by s lidmi chtěli vycházet a respektovat je, ale používají k tomu moc. (Vališová a Třebert, 2004)

2.1 Vymezení autority

Psychologický slovník (Hartl, Hartlová, 2000) hovoří o autoritě jako o šváfnosti. Čili o výjimečném postavení jedince či instituce. Obvykle je toto určováno na základě znalostí, zkušeností a výsledcích v práci.

Vališová (1998) pak spolu s Uhlířovou o autoritě pojednává takto - Autorita (autocritas) je chápána jako uznání, hodnota, určitá lidmi uznávaná nadřazenost. Jejím nositelem může být člověk, instituce nebo i klidně předmět náboženského uctívání. Ve výchově je to fláky uznávaná převažující znalostní, dovednostní a zkušenostní. Autorita není sama o sobě, je vřídly v rámci mezilidských vztahů. Autoritu má člověk pouze v případě, že ji někdo jiný uznává. Autority je také zapotřebí u každého dítěte. To tak získá vlastní vzor, příklad, který odpovídá jeho biologickým potřebám.

2.2 Dělení autority

Dělení autorit bychom mohli rozdělit do 5-ti podskupin. Nejastěji varianty dělení jsou následující:

- a) Skutečná a zdánlivá: Skutečná autorita znamená, že podřízení respektují pravidla a jsou vstřícní k pokynům. Pokud jde o krizovou situaci skupina je soudržná a vytrvalá.

Zdánlivá autorita má prostor pro nedvěru a neochotu ve skupině. Ten kdo má takovou autoritu, nemá v krizové situaci oporu u spolupracovníků

- b) Přirozená a získaná: Přirozená autorita má základ v osobnostních rysech dané osoby. Připadně hrají roli dovednosti a spontánnost. Získaná autorita souvisí s výchovou a individuální snahou jedince. Člověk ji získá v průběhu nějaké činnosti. Základem pro získanou autoritu je ta přirozená, která se dále upravuje
- c) Osobní, pozici a funkční: Osobní autorita je přirozený vliv. Závisí na individuálních schopnostech, vlastnostech a dovednostech. Pozici autoritu získá člověk postavením, které má v dané instituci/organizaci. Jde o úřední předaný stupeň vlivu. Funkční autoritu člověk získá plněním očekávání ostatních lidí.

- d) Formální a neformální: Formální autorita je daná postavením v organizaci a nijak nezohledňuje konkrétní vlastnosti jedince. Neformální autorita naopak závisí na jedinci jako takovém. Jde o pirozený a spontánní vliv dané osoby.
- e) Statutární, charismatická, odborná a morální: Statutární autorita je vlastně spojení typu autority formální a pozicní. Je možné ji získat převzetím určité role i se vím, co k ní patří. Charismatická je spojena pouze s osobností lídora. Na sílu takové autority působí různé faktory jako například vzhled lídora, energie, kterou vyzařuje, jeho postoj atd. Definité je také chování takového lídora a jeho přístup k ostatním. Odborná autorita se dá získat hlavně profesní znalostmi a dovednostmi. Morální autoritu líder získá hlavně poctivým jednáním a respektováním druhých. (Vali-ová, 1998)

V souvislosti s autoritou by se dal zmínit další pojem šúcta -> respekt. Psychologický slovník tento pojem vysvětluje jako respekt k druhé osobě i objektu. (Hartl, Hartlová, 2000)

Vali-ová (2008) pojednává ještě o dalších synonymech k pojmu autorita a ty mi jsou dominance a řízení. Dominance je dle psychologického slovníku sklon k ovládnutí druhých, provázený vysokým stupněm egocentrického sebe prosazování. A řízení je schopnost ovlivnit funkci a práci systému. (Hartl, Hartlová, 2000)

2.3 Souvislost autority a výchovy

Vztah k autoritám je celkem jistě ovlivněn i výchovou jedince. O výchovu jako takové hovoří psychologický slovník jako o záměrném rozvíjení citových a rozumových schopností lídora, a u něj více i méně systematicky. Utváří jeho postoje, způsob chování a to v souladu s cíli v dané skupině, kultuře apod. (Hartl, Hartlová, 2000)

Tzv. výchova autoritou může umocnit pozitivní vývoj jedince. Při takové výchově uplatňuje rodič svou autoritu. Projevuje se to například systematickým kontrolováním a vyřizováním úkolů, které odpovídají jak schopnostem, tak věku dítěte. Mimo požadavky na výkon je taková výchova provázena i péčí, vlností a oboustrannou komunikací. Děti z prostředí, kde se taková výchova uplatňuje, jsou přátelské k vrstevníkům, nezávislé a ochotné spolupracovat. Inteluálně jsou úspěšné, mají dobrou motivaci pro výkon a potěšení ze života. (Hartl, Hartlová, 2000)

Vali-ová (1998) hovoří o těchto úrovních, co se týče nahlížení na vztah mezi autoritou a výchovou:

- Makrosociální úroveň: Vztah autority a výchovy v celé společnosti. Takový vztah vyplývá ze vztahů hodnot a norem rodiny, školy a společnosti.

- Mikrosociální (interindividuální) úroveň : V této úrovni hrají hlavní roli hodnoty a normy jednání, pravidla a zásady, které určuje rodinný život, případně škola.
- Intraindividuální úroveň : Tato úroveň má za hlavní cíl pozorování, jakým způsobem se dítě a dospělí uží normám a hodnotám od druhých lidí. Co a jaké prostředí je nejvíce ovlivňuje a jak je určen vývoj osobnosti, individuálního jednání a charakteru.

V autoritě jsou zakotveny hodnoty a normy společnosti, dané právě výchovou. Skrze autoritu se pak tyto hodnoty prosazují. Jakým způsobem k takovému prosazování dojde, záleží na výchově a výchovných stylech, postojích rodičů a míře emocionálního vztahu mezi dospělými a dětmi. Čili autorita nemůže být od výchovy oddělená, protože skrze autoritu se dostává dítětem normy a hodnoty dané společností. Valíková (1998) hovoří o vlivu šopravdových autorit jako o ústředním nástroji, který ovlivňuje plynulý osobnostní vývoj mládeže. Vzhledem k důležitosti tohoto úkolu je tedy potřeba začít psobnost autority nejen v rodině, ale i ve škole, politice, mezi spoluobčany atd. (Valíková, 1998)

Kučerová spolu s Valíkovou (2008) uvádí definici vztahu autority a výchovy. Dle této definice je autorita vlastně antropologická konstanta. Je jednou z mnoha složek utvářejících pravidla skupinového života a organizačního řádu ve skupině. Autorita spolu podmiňuje biologické psobnosti skupiny, zároveň i rozvoj jedince a psedávání zkušeností v průběhu generací.

Autoritu můžeme také chápat dvěma způsoby. Buď jako vzor, na kterého nás psimujeme k vykonání činnosti nebo jako moc psikazovat. Díky psobení autority jsme donuceni k aktivitě. Psobí výchově dítěte být důsledný a zároveň jít dítěti psíkladem a naslouchat mu. (Saladin-Grizivatz, 2002)

2.4 Autorita ve škole a její vývoj

Autorita ve škole pomáhá, jak dospívajícím tak jejich rodičům v tomto náročném období života. U dítěte je někdo, na koho se může obrátit, pomůže mu, má jeho důvěru. U dítěte se stává vzorem a pomáhá dospívajícímu s utvořením vlastního hodnotového řebíku, vede je k odpovědnosti za sebe i druhé. Vlastním psístupem můžeme u dítěte ovlivnit vztah studenta k využívanému psedmětům. (Valíková, 1998)

J. Pace (2007) pojednává o autoritě jako základní problematice a nedostatku pochopení součástí využívaní. K lepšímu pochopení lze dojít za pomoci sociálních teorií, vzdělávacích ideologií a kvalitativních pszkumů ve školách. Sociální teorie jsou prostředkem k pszkumu různých psvků autority, ale ufl neposkytují vysvětlení jejího vlivu

v r zném kontextu, jelikož autorita je variabilní. Vzd lávací ideologie poskytují mimo jiné vhléd v kontextu historie. A pr zkumy ve –kolách nám poskytují data pro analýzu.

Podle Ericksona (1987, In Pace, 2007) musí u itel pro vyu ování fláky p esv d ovat, aby spolupracovali. A fláci musí být ochotni svolit k tomu, fle se budou dobrovoln vzd lávat.

Spole nost tradi n sv uje u iteli odpov dnost za vedení t ídy a po ítá s tím, fle fláci budou poslouchat. To, jak bude hodina probíhat, hodn záleží na vztahu u itel x flák. Tak je tomu v ideálním p ípad , v t-inou v-ak hodina probíhá za neustálého smlouvání mezi u itelem a flákem. (Pace, 2007)

Pace (2007) ve svém lánku pojednává o autorit v r zných pojetích. Nap . sociální teorie chápou autoritu jako právo dané osoby n komu p íkazovat. To, ale záleží na ostatních a na tom zda považují takovou autoritu za legitimní. Pak také hovo í o autorit v pojetí r zných ideologií nap . Radikální ideologie, kde je v podstat u itel na stejné úrovni jako flák a vzd lávají se navzájem.

Co se tý e historie, ve st edov ku a raném novov ku byla v rámci –kol absolutistická výchova. Hlavním donucovacím prost edkem bylo ponižování flák p ípadn jejich zastravování a zesm – ování. V druhé polovin 19. století se v Evrop a v USA za al v rámci –kolství prosazovat tzv. herbartismus. Ve –kole, která své u ení odvozovala od J.F. Herbarta, autorita u itele stála na jeho mocenském postavení, flák byl trestán r znými sankcemi, u itel vyufflával svou fyzickou p evahu a své zku-enosti. Proti herbartismu vystupovali reformisté, kritizovali osvojování u iva pod hrozbou trest a p ísné kázn . Nelíbil se jim chlad ve vyu ování, odm enost u itele k flák m. Afl s pomocí idejí humanismu do-lo k naru-ení t chto faktor vyufflávaných k získání autority u itele. Autorita se stala mnohem lid-t j-í, u itel byl p edstavitel v d ní a ídil své vyu ování, za n fl nesl odpov dnost. Autorita u itele se postupem asu stávala p irozenou, plynula z osobnosti u itele, jeho oddanosti k pedagogické práci a vztahu s vlastními studenty. (Vali-ová, 1999)

Na p elomu 19. a 20. století se objevila kritika autoritativního –kolství. Kritiku vznesl nap . Rousseau, vyu ování pojal pragmaticky, tzn. vedoucí postavení v pedagogickém procesu, jifl nenáleží u iteli, ale fláku samému. Hlavním p edstavitelem pragmatismu byl John Dewey, hlavní pro n j byly zájmy d tí a jejich vlastní zku-enost. V tomto pojetí u itel nep edává v domosti, ale zku-enosti. flák má tedy ve vyu ování stále vy-í postavení a d ležit j-í roli, ímfl dochází k oslabení role u itele. (Vali-ová, 1999)

E. Keyová (in Vali-ová, 1999) hodnotí celé 20. století jako nesystematické afl nesmyslné. Ale nap . ideje pedocentrismu, který se objevil práv ve 20. století, se svým

způsobem prosazují nadále. Ideje jako svoboda dítěte, radostné učení a síla prožitku jsou zárukou pozdějšího intenzivního rozvoje. K rozvoji určitých kvalit osobnosti dochází v konkrétních etapách vývoje dítěte. Pokud se v dané etapě nebude tato kvalita osobnosti rozvíjet, nemusí se tak stát ani v budoucnu. Jednou z nejdůležitějších kvalit je abstraktní myšlení, přechod od konkrétního k abstraktnímu učení může být problematický, naprostá většina dětí sama tento přechod nezvládne a je k tomu potřebná pomoc.

Po druhé světové válce se hledá způsob výchovy, který by vyhovoval hlavně dětem. Komplexní systém výchovy, který pomůže ve výchově tam, kde například rodina selhává. Vznikají alternativní modely škol, některé s autoritou pracují, druhé ji odmítají. Nejedná se však o tradiční autoritu učitele – představitel poznání. Autorita učitele je nahrazena určitými prvky ve výchově, které jsou autoritativními prostředky místo jiné. A kolik zde není autorita v klasické podobě učitele, vždy se v ní jaké formy najde. Z toho plyne, že se výchova bez autority realizovat nedá. (Vali-ová, 1999)

Patří sem tyto školy (Vali-ová, 1999)

- Freinetovské - hlavní je autorita práce vykonávaná jak s rozumem, tak se srdcem. Autor Célestin Freinet
- Jenské - Hlavní je autorita společenství, spolupráce a soudržnosti. Autor Peter Petersen
- Waldorfské - Dalo by se říci, že autoritu odmítají v oblasti poznání, ale najde se ve formě motivace. Autor Rudolf Steiner

Pak jsou to styly vyučování (Vali-ová, 1999)

- Projektové vyučování - Autorita je v rámci společné práce. Učitelova autorita je odvozena od jeho schopnosti ovlivnit společnou práci a vstupovat do ní
- Rozvíjející vyučování - Společná autorita žáků i učitele, důležitá je úcta k žákovi a jeho práci.
- Konstruktivní vyučování - Má také společnou autoritu žáka a učitele, ale důležitější je zhodnocování zkušeností žáků za pomoci prostředků v obsahu vyučování.

2.5 Autorita u učitele

Od učitele jakožto nositele poznání se očekává, že bude své poznatky studentům předávat a zprostředkovávat. Proto je třeba vytvořit si atmosféru, ve které se dá spolupracovat a také si ji udržet. To je podmíněno autoritou učitele, díky níž je žáky k tvořivosti, kázni, zodpovědnosti. (Podlahová, 2004)

Pro dosažení autority je také důležité aby měl pedagog následující dovednosti (Kyriacou, 2004):

- V domosti: jak poznatky k danému oboru tak k flák m a dalším faktor m, které p ípadn mohou ovlivnit vyu ování

- Rozhodování: a ufl v p íprav na hodinu nebo v rámci hodiny samotné

- innost: Z chování u itele by m lo být patrné, fle jeho cílem je flák m pomoci

flák ke svému rozvoji pot ebuje vzor a tím by v prost edí –koly m l být práv u itel. I v tomto p ípad hraje jistou roli autorita. Ta se u u itele vyzna uje p edevím v tom, fle u itel p ijde v as do hodiny, umí poru it, nezat fluje fláky osobními problémy, je citlivý k pot ebám fláka a intelektuáln musí být v ele. (Podlahová, 2004)

Autoritu u itele ovlivní také to, jak hodina samotná probíhá a jak je u itel do hodiny p ípraven. V neposlední ad k získání autority u iteli pomáhá i klima t ídy. Optimáln by m lo být klima uvoln né a zárove orientované na výkon. flák musí cítit podporu a v elý p ístup ze strany u itele. Velkou roli hraje také motivace k výkonu. (Kyriacou, 2004)

Pro vlastní zhodnocení pr b hu hodiny a p ístupu flák je d leflité se jednou za as zam it na sebereflexi. Díky tomu se m fle u itel ve své budoucí práci zdokonalovat a dosáhnout tak co moflná nejv tší efektivity. K sebehodnocení je uflite ný sb r dat nap . v podob deníku, záznam z hodin apod. (Kyriacou, 2004)

Mnoho student pedagogických obor volí tuto profesi, protofle cht jí vzd lávat sami sebe i ostatní a t í se na práci s mladými lidmi. M fle se v–ak stát, fle za ínající pedagogy toto nad–ení opustí, protofle dosp jí k názoru, fle dne–ní mládefl se nedá vychovat natofl zvládnout. Pak vyvstane otázka, zda není lep–í s profesí skon it. Pokud u itel p eci jen ve své profesi setrvá, m fle se stát, fle bude k pracovnímu dni p istupovat s pocitem šJde jen o to dnes to p eflitō (Vali–ová, 1998)

Autorita u itele závisí i na tom jak se dokáfle vypo ádat s nefládoucím chováním v pr b hu vyu ovací hodiny. Lep–í je vyhnout se konfrontaci a rad ji v–e e–it mezi ty ma o ima, napomínat celou t ídu není efektivní. U itel by m l být v takových p ípadech spravedlivý a neuchylovat se k p esp íli–emo ním projev m jako je k ík apod. (Kyriacou, 2004)

Pr cha (1997) hovo í o Hole kovi, který provedl výzkum mezi fláky, ptal se na vlastnosti, které by m l mít šideální u itelō. Poté sestavil jeho portrét, m l by být p átefský, spravedlivý a nem l by fláka nikdy podrazit. Dále z výzkumu vyplynulo, fle fláci cht jí, aby u itel byl p im en dominantní, dokázal si ve t íd zjednat po ádek a udrflel si káze

V rámci autority je také d leflitá asertivita. Ta se v rámci výuky projevuje tak, fle u itel jasn a srozumiteln vyjád í své p ání a pocity. Jedná s jistotou a je p ípraven

podpořit vlastní slova vhodnými činů. Také je důležitá podpora fláků v rámci jejich učebních činností a podílení se na pozitivní atmosféru ve třídě. (Froyen 1992, In Vali-ová, 1998)

Vali-ová (1998) mluví o asertivním učiteli jako o učiteli, který hned v počátku reaguje na případné neřádné chování fláka a nedovolí mu znesnadnit další vyučování, jak ostatním flákům tak sobě, požaduje při výkladu klid. Proto by asertivita mohla být chápána jako autorita. Co se týče eliminace případného chování, měl by učitel vhodně kombinovat působení formální a neformální autority, aby dosáhl co možná nejvyšší efektivity.

Sak (Britské listy)² pojednává o učitelském povolání a kolektivu v České republice před rokem 1989. V této době bylo učitelské povolání v řadě ku prestiži profesí na jednom z prvních míst, hned za povoláním lékaře. V současné době došlo k poklesu a učitel nemá takovou vážnost jako dříve. Mělo za to snaha likvidovat veřejné autority v důsledku dlouhodobého působení autoritativních reflexí. Dochází tak i k oslabení autorit potřebných pro řádné fungování systému. Důsledkem oslabení autority uitele je i nízké finanční ohodnocení hned po absolvování vysoké školy.

---

² SAK, Petr. Faktory vedoucí k erozi autority v současné české společnosti. *Britské listy* [online]. 2005 [cit. 2015-11-27]. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/24964.html>

3. Souasní adolescenti a autorita

Pokud bychom chtěli souasné adolescenty charakterizovat, musíme je vnímat v rámci rozměrů doby a společenských poměrů, kterých dozrávají. Mládež nemá jiný pohled a názor na svět, než je názor, který je obklopuje. (Beck, in Kraus, 2006)

Keller (in Kraus, 2006) o souasných mladých lidech tvrdí, že kopírují systém, ve kterém žijí. To je důvodem jejich agresivity, jelikož neví co s takovou agresivitou dlat a kam jí nasmírovat. Neumí agresivitu využít tak aby jim pomohla v kariéře. V dnešní době se totiž ve společnosti uplatní jen ten, kdo svou konkurenci poráží.

V souasnosti mají mladí lidé mnohem více svobody a možností např. na vzdělání, cestování nebo i v oblasti techniky. Následkem toho je poměrně vysoká hrozba nepřijetí na vysokou školu nebo do zaměstnání. Také je v rámci techniky člověk poměrně snadno anonymní a zranitelný, mladí lidé nemají dostatečné zkušenosti do společnosti. Chybí jim vzory a ideály, to vede k tomu, že dospívající vnímají život ze dne na den a postrádají hlubší citové prožití. Poté je jejich chování arogantní, vulgární se vyjadřují a mají ke všemu povrchní vztah, což pohoršuje ostatní. Celé je to důsledkem svobody, kterou dospívající mají. Např. takové uznání společenských norem apod. je chápáno jako omezení nezávislosti.

V současnosti adolescent už v současné době nechápe dospívání jako období konfliktu s autoritou a společenskými normami. Rozdíl mezi generacemi je v odlišných životních zkušenostech. V rámci dospívání si člověk uvědomí, že je autorem vlastního života a uvědomuje si stále více vlastní jedinečnost. (Macek, 2003)

Kolář spolu s Valíkovou (2005) hovoří o průzkumu týkající se autority ve školách. Prostředkem k průzkumu byl dotazník pro učitele, dotazník pro žáky a pozorování. Výsledkem bylo, že žáci chápou učitele spíše jako někoho, kdo předkládá látku v hodině a očekává, že žáci ji zvládnou a pochopí. Momenty, které by potvrdily učitelskou autoritu, z průzkumu nevzešlo mnoho. Naopak momenty, které rozruší přirozenou autoritu učitele, se vyskytly ve větší míře např. v oblasti hodnocení, učitel spíše komentuje nedostatky žáka. Dalším takovým momentem je motivace, pro autoritu učitele je užitečná i pozitivní motivace, která ale v rámci tohoto průzkumu nebyla evaluována.

II. Praktická část

4. Výzkum

4.1 Cíl a metoda získávání dat

V praktické části své bakalářské práce se zabývám tím, jak vnímají autoritu fláci základních a středních škol. Pro sběr dat jsem vypracovala vlastního dotazníku sestaveného za pomoci dostupné, odborné literatury, se kterým jsem navštívila čtyři školy, dvě základní a dvě střední. Jedna z navštívených škol je vždy klasická a druhá z řad Waldorfských. Ráda bych srovnala vnímání autority v každé ze skupin a případně zjistila, zda se zde najdou rozdíly.

4.2 Vzorek respondent

Pro vyplnění dotazníku jsem oslovila fláky 8. tříd základních škol a studenty 2. ročníků středních. Dotazník byl anonymní, vyplněný v rámci výuky vase poskytnutém od vyučujících. S dotazníkem jsem navštívila následující školy: Z^{TM}Veronské náměstí - 16 respondent, Waldorfská Z^{TM}Dělná - 20 respondent, Waldorfské lyceum - 21 respondent a tvrtá škola - 26 respondent, víceleté gymnázium si přeje zstat v anonymitě.

4.3 Metoda a prostředí získávání dat

Vždy po domluvě s vyučujícím jsem měla prostor rozdat dotazník mezi fláky. Při sběru dat mi poskytl klid a ochotu spolupráce. Očekávala jsem, že zejména na základních školách budou děti hluchí a jejich ochota spolupracovat nebude moc veliká. Po rozdání dotazníku všichni spokojeni sedli a ve vyplnili, někteří se viditelně cítili nervózní, ale přesto ve po užití, že dotazník neuvidí nikdo z vyučujících, vyplnili. Také jsem se setkala s tím, že vyplnění dotazníku zabralo delší čas než bych očekávala, evidentně se flákům nechtělo dále pokračovat ve výuce. Celkově sběr dat proběhl v klidu a za nadšené spolupráce.

Víceleté gymnázium si přeje zstat anonymní z toho důvodu, že dotazník se jim zdá příliš konkrétní. U otázky „Kdo je ti nesympatický a jaký předmět vyučuje“ je tak snadno dohledatelné, kdo není oblíbeným kantorem.

Na Waldorfském lyceu jsem bohužel nemohla dotazník zadat osobně, protože v rámci výuky nebyl volný prostor. Po domluvě s třídním učitelem dostaly děti dotazník domů. V domluvený termín jsem si přišla dotazníky vyzvednout.

4.4 Vyhodnocení dat z dotazníků

- základní koly

1.) Otázka š Co si p edstaví–pod pojmem šautorita?š

První otázka je otázkou otev enou, kařdý řák tak napsal více odpov ří, z toho ř vodu není procentuální sou et 100%, ale více.

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 1. a - Co si p edstaví–pod pojmem autorita

Respekt - 56,25 %	Um t naslouchat - 6,25 %
Právo na sv ěj názor - 6,25 %	N co, co by m ěl mít kařdý - 6,25 %
Být n kdo - 6,25 %	N kdo nedotknutelný - 6,25 %
Být osobnost - 6,25 %	Uznání a obřiv - 6,25%
D řslednost - 6,25 %	Porozum ění druhým - 6,25 %
Nevím - 6,25 %	

Z uvedených odpov ří si myslí více neř polovina respondent ě, ře autorita je vlastn ě respekt. V řt-ina pak je-ř tuto odpov ř doplnila o řal-ř vysv řlení a p ři řadila ě n které vlastnosti, které by m ěl řlov k ř autoritou mít, jako nap ř. řslednost, um t naslouchat apod.

Waldorfská Z^{TM}D řina - 20 respondent

Tabulka . 1. b- Co si p edstaví–pod pojmem autorita

Respekt - 90,00 %	N kdo, kdo řje p říkladem - 10,00 %
N kdo, kdo um ě-řt problémy - 5,00 %	N kdo, kdo má pravdu - 5,00 %
N kdo hodnř/milř - 10,00 %	Slu-řné chování - 10,00 %
D řleřitost - 5,00 %	Řřta - 10,00 %
Nadhřed - 5,00 %	N kdo, koho si řid ě vřří - 15,00 %
N kdo spravedřivř - 10,00 %	N kdo, kdo řje p říkladem - 5,00 %
N kdo, kdo dokáře v ěst ostatn ě - 5,00 %	N kdo ke komu vřřířím - 5,00 %

90 % respondent ě uvedlo, ře autorita znamená respekt. Dále pak v řt-ina doplnila řal-ř vlastnosti a schopnosti jako je nap ř. nadhřed, řřta a slu-řné chování.

2.) Otázka šDopl te následující v tu - Mít autoritu znamená í .?ž

U druhé otázky byla op t mofnost více odpov dí a tak procentuální sou et nebude 100%.

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 2. a Mít autoritu znamená í

Respekt - 56,25 %	fie m budou ostatní poslouchat - 6,25 %
Mít porozum ní - 6,25 %	Být p átelský - 6,25 %
N co nau it - 6,25 %	Mít dobré sv domí - 6,25 %
Um t si sjednat po ádek - 6,25 %	Být spravedlivý - 6,25 %
Být n ím lep-í - 6,25 %	Moc p ikazovat - 12,50 %
Myslet na ostatní - 6,25 %	Dbát na sv j názor - 6,25 %

U druhé otázky je op t nej ast j-í odpov dí respekt. V t-ina respondent p idala dal-í odpov . Zdá se, že kařdý má jasno jakou vlastnost by m l mít a jak by se m l chovat lov k s autoritou.

Waldorfská Z^{TM}D dina - 20 respondent

Tabulka . 2. b - Mít autoritu znamená í

Respekt - 85,00 %	Zku-enosti - 5,00 %
Zodpov dnost - 5,00 %	Spravedlnost - 5,00 %
Dokázat vést lidi - 5,00 %	Být ve ejn d leřitý - 5,00 %
Vářenost ostatních - 5,00 %	

Ve druhé otázce uvedlo více než $\frac{3}{4}$ respondent , že mít autoritu znamená mít respekt. Je to v-ak o 5 % mén než v otázce první. Vysv tluji si to tak, že pro daného respondenta je autoritou respekt, ale její projev m že vypadat i jinak viz tabulka.

3.) Otázka šJaký lov k je pro Tebe autoritou?

Tato otázka byla uzav ená, pouze jedna mofnost z výb ru odpov dí. Na výb r bylo 5 mofností:

- Ten, koho poslechnu, protože je siln j-í než já
- Ten, kdo je hodný a já ho poslechnu, protože m má rád
- N kdo ve ejn známy - televizní nebo filmová hv zda, politik í .
- Ten, kdo m dokáže zaujmout a je kamarádský
- Star-í lidé

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka 3. a - Jaký lov k je pro tebe autoritou

Odpov A - 6,25 %	Odpov B - 12,50 %
Odpov C - 12,50 %	Odpov D - 25,00 %
Odpov E - 43,75 %	

U otázky s uzavřenou odpovědí je jifi rozmanitost odpovědí v t-í. V t-ina se v-ak shoduje na odpovědi E - Star-í lidé. Dal-í nej ast ji uvád ná odpově je D - Ten, kdo m dokáfle zaujmout a je kamarádský.

Waldorfská Z^{TM}D dina - 20 respondent

Tabulka 3. b - Jaký lov k je pro tebe autoritou

Odpov A - 10,00 %	Odpov B - 15,00 %
Odpov D - 55,00 %	Odpov E - 20,00 %

U respondent z Waldorfské -koly zvolila více nefi polovina možnost D - Ten, kdo m dokáfle zaujmout a je kamarádský.

4.) Otázka šUve te alespo 2 osoby ze svého okolí, které se dle Tvého názoru dají nazvat autoritou a pro ?

Tato otázka byla op t otev ená, kafdý uvedl minimáln dv osoby, n kte í v-ak jmenovali i ty i. Op t tedy pro vyhodnocení nebude sou et procent 100, ale více.

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 4. a1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Rodi e - 56,25 %	U itelé - 43,75 %
Prarodi e - 12,50 %	Kamarádi - 18,75 %
Trenér - 12,50 %	Nevím - 18,75 %

U této otázky uvedli respondenti 6 možností. Nejvíce zastoupená osoba z okolí, která se dá nazvat autoritou je rodi s 56,25 %, a na druhém míst jsou u itelé se 43,75 %. Dále pak kafdý uvedl, pro je podle jejich názoru tato osoba autoritou.

Nej ast j-í uvedené d vody pro tomu tak je, jsou následující

Tabulka . 4. a2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Mají v t-í moc jak my	Zákon
Jsou dosp lí a více toho znají	Je to rodina, mám je rád

Je spravedlivý	Dokáže říct, co je správné
Je na nás tvrdý, ale je to k němu	Má respekt
U nás novým věcem	Mohl bych ho poslouchat

Waldorfská ZŠ - 20 respondent

Tabulka 4. b1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Učitel - 65,00 %	Rodiče - 70,00 %
Spolužák/kamarád - 15,00 %	Trenér - 25,00 %
Vedoucí v oddíle - 5,00 %	

U druhé skupiny respondentů základních škol je stejný poměr jako u skupiny pedagogů. Nejvíce zastoupenou odpovědí se 70 % jsou rodiče a druhou nejastější odpovědí jsou učitelé s 65 %

Nejastěji uvedené důvody pro to, že jsou následující

Tabulka 4. b2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Mám s nimi dobrý vztah	Již toho hodně prožili
Pedávají mi v domosti	Umí ve správnou chvíli použít emoce
Prísny a hodný zároveň	Milý a spravedlivý
Moudrost	Nemluví, ale koná
Je pro mě vzor	Má zkušenosti

5.) Otázka š Co podle Tebe utváří autoritu učitele?

U této otázky byla možnost výběru z dvanácti vlastností, úkolem bylo vybrat pět z nich a seřadit je podle důležitosti, přičemž 1. je nejdůležitější a 5. nejméně důležitá

Obrázek 1 - možnosti odpovědí

Umění jednat	Důslednost
Prísnost	Odborné znalosti
Spravedlnost	Vzhled
Smysl pro humor	Pohlaví
Intelligence	Věk učitele
Respekt	Přátelský vztah se studenty (Snaha pomoci)

Pro zpracování jsem použila 5 následujících tabulek:

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

1. bod

Tabulka . 5 a1 - 1. bod d lefitosti

P átelský vztah se studenty - 25,00 %	Respekt - 18,75 %
Smysl pro humor - 12,50 %	Spravedlnost - 37,50 %
Um ní jednat - 6,25 %	

2. bod

Tabulka . 5 a2 - 2. bod d lefitosti

Spravedlnost - 12,50 %	V k u itele - 12,50 %
Intelligence - 31,25 %	Respekt - 12,50 %
P átelský vztah se studenty - 12,50 %	Smysl pro humor - 12,50 %
P ísnost - 6,25 %	

3. bod

Tabulka . 5 a3 - 3. bod d lefitosti

Smysl pro humor - 12,50 %	P ísnost - 12,50 %
Spravedlnost - 6,25 %	P átelský vztah se studenty - 18,75 %
Respekt - 18,75 %	Intelligence - 25,00 %
D slednost - 6,25 %	

4. bod

Tabulka . 5 a4 - 4. bod d lefitosti

Intelligence - 18,75 %	Um ní jednat - 12,50 %
V k u itele - 6,25 %	D slednost - 12,50 %
Respekt - 12,50 %	Odborné znalosti - 12,50 %
Smysl pro humor - 12,50 %	P átelský vztah se studenty - 12,50 %

5. bod

Tabulka . 5 a5 - 5. bod d lefitosti

Respekt - 6,25 %	D slednost - 18,75 %	Odborné znalosti - 18,75 %
------------------	----------------------	----------------------------

Um ní jednat - 12,50 %	P ísnost - 12,50 %	P átelský vztah - 6,25 %
Pohlaví - 12,50 %	Smysl pro humor - 6,25 %	V k u ítele - 6,25 %

Pro první skupinu respondent je na 1. míst Spravedlnost - 37,50 %

Na 2. míst Intelligence - 31,25 %

Na 3. míst je nej ast ji zastoupená op t Intelligence - 25 % dal ími nej ast j ími dopov ími je p átelský vztah se studenty a respekt, obojí 18,75 %

Na 4. míst je op t intelligence s 18,75 %

Na 5. míst je na stejno d slednost a odborné znalosti s 18,75 %

Z daných odpov dí vyplývá, že pro fláky základních kol je nejpodstatn j í spravedlnost a velmi d ležitá a vážená intelligence vyu ujícího.

Waldorfská Z^{TMD} dina - 20 respondent

1. bod

Tabulka . 5 b1 - 1. bod d ležitosti

Smysl pro humor - 5,00 %	P átelský vztah se studenty - 10,00 %
Um ní jednat - 10,00 %	Respekt - 20,00 %
Spravedlnost - 35,00 %	Intelligence - 15,00 %
D slednost - 5,00 %	

2. bod

Tabulka . 5 b2 - 2. bod d ležitosti

P átelský vztah se studenty - 5,00 %	Spravedlnost - 25,00 %
Odborné znalosti - 5,00 %	Respekt - 30,00 %
Um ní jednat - 5,00 %	Smysl pro humor - 15,00 %
Intelligence - 15,00 %	

3. bod

Tabulka . 5 b3 - 3. bod d ležitosti

Spravedlnost - 15,00 %	Smysl pro humor - 5,00 %	Respekt - 15,00 %
P ísnost - 15,00 %	P átelský vztah - 10,00 %	D slednost - 20,00 %
Odborné znalosti - 5,00 %	Intelligence - 5,00 %	Um ní jednat - 10,00 %

4. bod

Tabulka . 5 b4 - 4. bod d lefitosti

Um ní jednat - 5,00 %	Intelligence - 10,00 %	P átelský vztah - 30,00 %
D slednost - 10,00 %	P ísnost - 10,00 %	V k u ítele - 10,00 %
Respekt - 5,00 %	Vzhled - 5,00 %	Odborné znalosti - 10,00 %
Smysl pro humor - 5,00 %		

5. bod

Tabulka . 5 b5 - 5. bod d lefitosti

D slednost - 10,00 %	V k - 30,00 %	Vzhled - 15,00 %
Intelligence - 5,00 %	P ísnost - 10,00 %	Um ní jednat - 5,00 %
Smysl pro humor - 5,00 %	Odborné znalosti - 5,00 %	Pohlaví - 15,00 %

Pro druhou skupinu respondent základních –kol byly po se azení podle d lefitosti nejpodstatn j–í následující vlastnosti:

Na 1. míst Spravedlnost 37,50 %

Na 2. míst Respekt 30 %

Na 3. míst D slednost 20 %

Na 4. míst p átelský vztah se studenty 30 %

Na 5. míst v k u ítele 30 %

Op t zde vidíme, že na prvním míst d lefitosti je spravedlnost. Tato vlastnost je na prvním míst pro ob skupiny, je tedy jasné, že fláci 8. t íd hodn e–í, zda je u ítelovo jednání a rozhodování p im ené a zda jim n jak nek ívdí.

6.) Otázka š Co autoritu u ítele oslabuje?š

U této otázky byla také mořnost výb ru z dvanácti vlastností, úkolem bylo vybrat p t z nich a se adit je podle d lefitosti, p i emfl 1. je nejd lefit j–í a 5. nejmén d lefitá

Obrázek . 2 - mořnosti odpov dí

Arogance	Nepřátelství
Hloupost	Náladovost
Afektovanost (Křik apod.)	Nedůslednost
Vzhled	Nezájem o žáky
Věk učitele	Nadřazenost
Jak učitel učí	Nespravedlnost

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

1. bod

Tabulka . 6. a1 - 1. bod d lefitosti

Jak u ítel u í - 6,25 %	Nep átelství - 12,50 %	Ned slednost - 6,25 %
Nezájem o fláky - 18,75 %	Afektovanost - 6,25 %	Nespravedlnost - 12,50 %
Nad azenost - 12,50 %	Arogance - 12,50 %	Vzhled - 12,50 %

2. bod

Tabulka . 6. a2 - 2. bod d lefitosti

Nespravedlnost - 6,25 %	Nezájem o fláky - 6,25 %	Nep átelství - 12,50 %
Náládovost - 12,50 %	Jak u ítel u í - 12,50 %	Afektovanost - 12,50 %
Hloupost - 12,50 %	Nad azenost - 12,50 %	Arogance - 6,25 %
V k - 6,25 %		

3. bod

Tabulka . 6. a3 - 3. bod d lefitosti

Arogance - 18,75 %	Náládovost - 12,50 %	Afektovanost - 12,50 %
Nad azenost - 18,75 %	Ned slednost - 6,25 %	Hloupost - 18,75 %
Nep átelství - 12,50 %		

4. bod

Tabulka . 6. a4 - 4. bod d lefitosti

Náládovost - 12,50 %	Vzhled - 12,50 %	Nep átelství - 18,75 %
Nezájem o fláky - 12,50 %	Nad azenost - 6,25 %	Ned slednost - 6,25 %
Arogance - 6,25 %	V k u ítele - 6,25 %	Afektovanost - 12,50 %
Hloupost - 6,25 %		

5. bod

Tabulka . 6. a5 - 5. bod d lefitosti

Afektovanost - 6,25 %	Nezájem o fláky - 12,50 %	Nespravedlnost - 6,25 %
Arogance - 25,00 %	Nad azenost - 12,50 %	Nep átelství - 6,25 %
Vzhled - 12,50 %	Náládovost - 6,25 %	Jak u ítel u í - 6,25 %
Ned slednost - 6,25 %		

Na 1. místě je nezájem o fláky - 18,75 %

Na 2. místě je se stejným procentem odpovědí, tedy mi jsou nepřítelem, náladovost, hloupost, jak uitel u ní, nadávenost a afektovanost. Všechny odpovědi mají 12,50 %

Na 3. místě je opět více odpovědí, arogance, nadávenost a hloupost s 18,75 %

Na 4. místě je nepřítelem 18,75 %

Na 5. místě je arogance 25 %

Z uvedených odpovědí je patrné, že nejpodstatnější je pro tuto skupinu respondentů uitel v zájmu. Je tedy jasné, že pokud se uitel flákem nevěnuje, nemůže pro něj být autoritou.

Waldorfská ZTM Dina - 20 respondent

1. bod

Tabulka . 6. b1 - 1. bod d lefítosti

Arogance - 20,00 %	Hloupost - 35,00 %
Afektovanost - 5,00 %	Nadávenost - 10,00 %
Náladovost - 5,00 %	Nespravedlnost - 15,00 %
Jak uitel u ní - 5,00 %	Nezájem o fláky - 5,00 %

2. bod

Tabulka . 6. b2 - 2. bod d lefítosti

Věk - 5,00 %	Nepřítelem - 25,00 %	Nezájem o fláky - 5,00 %
Afektovanost - 15,00 %	Nedůslednost - 5,00 %	Arogance - 10,00 %
Hloupost - 5,00 %	Náladovost - 10,00 %	Nespravedlnost - 20,00 %

3. bod

Tabulka . 6. b3 - 3. bod d lefítosti

Nezájem o fláky - 10,00 %	Afektovanost - 15,00 %	Náladovost - 25,00 %
Nespravedlnost - 10,00 %	Nedůslednost - 10,00 %	Hloupost - 10,00 %
Nepřítelem - 10,00 %	Jak uitel u ní - 5,00 %	Odborné znalosti - 5,00 %

4. bod

Tabulka . 6. b4 - 4. bod d lefítosti

Nadávenost - 25,00 %	Hloupost - 10,00 %	Nedůslednost - 10,00 %
----------------------	--------------------	------------------------

Nezájem o fláky - 10,00 %	Arogance - 15,00 %	V k u ítele - 15,00 %
Nep átelství - 5,00 %	Afektovanost - 5,00 %	Jak u ítel u í - 5,00 %

5. bod

Tabulka . 6. b5 - 5. bod d lefitosti

Nespravedlnost - 10,00 %	Nezájem o fláky - 25,00 %	Nad azenost - 5,00 %
Hloupost - 15,00 %	Vzhled - 10,00 %	Ned slednost - 10,00 %
Náladovost - 15,00 %	Arogance - 5,00 %	Pohlaví - 5,00 %

Pro skupinu respondent z Waldorfské školy byl výběr evidentně jednodušší, zde totiž v každém bodu byla pouze jedna vlastnost.

Na 1. místě hloupost 35 %

Na 2. místě nep átelství 25 %

Na 3. místě náladovost 25 %

Na 4. místě nad azenost 25 %

Na 5. místě nezájem o fláky 25 %

Vlastnost, která nejvíce oslabuje autoritu u ítele, je nezájem o fláky a hloupost. U první skupiny respondent je zřejmé, že vybrat konkrétní aspekty, které autoritu u ítele oslabí, není vůbec snadné. Na každý bod d lefitosti tak nebyla pouze jedna možnost, ale rozmanitost byla mnohem větší. Obě skupiny respondent se shodují, že pro oslabení autority hraje roli nep átelství, náladovost a nad azenost.

7.) Otázka š Vyber jednoho ze svých u ítel , kterého si váží – a vypl následující otázky

Dále byla otázka rozčleněna na podotázky od A) až po H)

A) Který předmět využíváte?

Tato otázka byla cílem pro mou informaci a lepší orientaci v daném tématu. Součet procent u uvedených předmětů nepřesahuje 100% z toho důvodu, že daný vyučující má tuto třídu na několik předmětů a každý je vypsán konkrétně.

Z^{TM}Veronské náměstí - 16 respondent

Tabulka . 7 a1 - Který předmět využíváte

Matematika - 50,00 %	eský jazyk - 18,75 %
Dějepis - 18,75 %	Občanská výchova - 12,50 %
Fyzika - 12,50 %	Chemie - 6,25 %

Anglický jazyk - 6,25 %	Francouzský jazyk - 6,25 %
-------------------------	----------------------------

Waldorfská Z^{TM}D dílna - 20 respondent

Tabulka . 7 a2 - Který předmět využíváte

Tělesná výchova - 30,00 %	Chemie - 10,00 %	Matematika - 20,00 %
Fyzika - 10,00 %	Hudební výchova - 5,00 %	Německý jazyk - 5,00 %
Český jazyk - 25,00 %	Deskriptiv - 10,00 %	Výtvarná výchova - 10,00 %
Anglický jazyk - 5,00 %		

První skupina si nejvíce váží učitele, kterého mají na matematiku. Pro druhou skupinu je to využívání tělesné výchovy. Vlastnosti učitele, kterého si váží, jsou rozděleny v následujících podotázkách.

B) Je ti sympatický? Pokud ano, čím?

Otázka, zda je učitel sympatický, byla uzavřená. V případě, že byla odpověď ano, v téže otázce vyjádřila pro to tak je.

Z^{TM}Veronské náměstí - 16 respondent

Tabulka . 7 b1.1 - Je ti sympatický?

Ano - 87,50 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 12,50 %
---------------	-------------	-----------------

Pokud ano, čím?

Tabulka . 7 b1.2 - Čím?

Je spravedlivý/á	Řeší problémy s klidem
Je hodný/á	Věnuje mi vysvětlení, když potřebuji
Je přístupný/á	Má dobrý přístup
Hodnotí nauku	Pomáhá
Je vtipný/á	Je v pohodě

Waldorfská Z^{TM}D dílna - 20 respondent

Tabulka . 7 b2.1 - Je ti sympatický?

Ano - 90,00 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 10,00 %
---------------	-------------	-----------------

Pokud ano, čím?

Tabulka . 7 b2.2 - čím?

Smysl pro humor	Hodn nau í
Spravedlivý	Neztrapní, když n co neví–
Má skvělé názory	Chování/milý
Umí komunikovat	Stylem výuky
Má ve věcech pořádek	Nevím

První skupina respondent uvedla odpověď ano - 87,50 % ve druhé skupin je také nejast j-í odpověď ano - 90 %. Důvody pro je učitel sympatický jsou například, že hodn nau í, je spravedlivý, hodný, milý, umí komunikovat apod.

C) Dokážete si v hodin sjednat klid? Pokud ano, jak?

Tato otázka byla opět uzavřená v případě odpovědi ano, předala v t-ina dotazovaných popis takové situace.

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 7 c1.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 87,50 %	Ne - 12,50 %	Nevím - 0,00 %
---------------	--------------	----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka . 7 c1.2 - Jak?

Svou chytrostí	ekne nám, že chování má své důsledky
Za ve	Má autoritu
Promluví si s daným flákem	Je celkově přesná
Přestane mluvit a všichni se ztiší	Domluvou

Waldorfská Z^{TM}Dřina - 20 respondent

Tabulka . 7 c2.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 80,00 %	Ne - 15,00 %	Nevím - 5,00 %
---------------	--------------	----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka . 7 c2.2 - Jak?

Program je zajímavý	Zapíská na pí- alku
D slednost/autorita	Zak i í
Je hodný/á	Poprosí o klid
Umí zaujmout	Nevím

U této otázky je op t jednozna ná odpov pro ob skupiny respondent . V obou p ípadech je mořnost ano zastoupena minimáln 80 %. Ob skupiny respondent se shodují, ře si u ítel sjedná klid k íkem nebo tím, ře má autoritu. Zaujalo m pár dal-ích mořností nap . sjednání klidu svou chytrostí nebo tím, ře p estane u ítel mluvit a řláci se zti-í. Z vlastní zku-enosti vím, ře takový postup p íli-ú inný nebyl.

D) Je pro Tebe v n em vzorem? Pokud ano v em?

Op t otázka uzav ená s mořností odpov dí ano, ne, nevím. A p ípadným vysv tlením pro tomu tak je.

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 7 d1.1 - Je pro tebe vzorem?

Ano - 18,75 %	Ne - 43,75 %	Nevím - 37,50 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano v em?

Tabulka . 7 d1.2 - V em?

Nep ená-í vlastní negativitu na ostatní	Je seriózní, cht í bych um t Aj jako ona
---	--

Waldorfská Z^{TM}D dina - 20 respondent

Tabulka . 7 d2.1 - Je pro tebe vzorem?

Ano - 35,00 %	Ne - 10,00 %	Nevím - 55,00 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano v em?

Tabulka . 7 d2.2 - V em?

My-lením	Vlastním klidem
Talent d lat více v cí zárove	Dobrý sportovec
Hodn nau í	Celkov

Osobn jsem byla docela p ekvapena, ře u ítel, který je v t-in řlák sympatický, a umí si sjednat v hodin klid, není pro nikoho vzorem. U první skupiny respondent je mořnost

ano zastoupena minimálním po tem procent. Ne volilo 43,75 % respondent . Ve druhé skupin respondent volila více, než polovina možnost nevím. Přesto se na- lo n kolik d vod pro je u itel vzorem pro své fláky, d vody jako způsob my- lení, hodn nau í, vlastní klid atd. Velice m zaujala odpov , je mi vzorem, protože nep ená-í vlastní negativitu na ostatní, nejsem si jistá, že bych si n co podobného v 8. t íd uv domovala.

E) Nau í T toho hodn ?

Tato otázka má op t uzav ené odpov di.

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 7 e1 - Nau í toho hodn ?

Ano - 93,75 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 6,25 %
---------------	-------------	----------------

Waldorfská Z^{TM}D dina - 20 respondent

Tabulka . 7 e2 - Nau í toho hodn ?

Ano - 90,00 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 10,00 %
---------------	-------------	-----------------

Z uvedených odpov dí je z ejmé, že u itel, který má autoritu a je mi sympatický, toho nau í hodn . Ob skupiny respondent v minimáln 90 % volí odpov ano.

F) Jak komunikuje se fláky?

V této otázce m li respondenti vybrat jednu z p eddefinovaných možností, p ípadn doplnit svou vlastní, pokud by se hodila lépe.

Možnosti byly následující:

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 7 f1 - Jak komunikuje se fláky?

Jedná s odstupem - 12,50 %	Rozkazuje - 6,25 %
Je vst ícný/á - 50,00 %	Je p átelský/á - 31,25 %

Waldorfská Z^{TM}D dina - 20 respondent

Tabulka . 7 f2 - Jak komunikuje se fláky?

Je p átelský/á - 65,00 %	Je vst ícný/á - 30,00 %	Jedná s odstupem - 5,00 %
--------------------------	-------------------------	---------------------------

Vst ícnost volila polovina respondent první skupiny. Ve druhé skupin volilo 65 % respondent p átelskost. Z obou tabulek je z ejmé, že ob tyto vlastnosti jsou d leflité, pokud je na prvním míst vst ícnost, následuje jí p átelskost a opa n .

G) Má–z n j n kdy strach?

Op t uzav ená otázka s mořností odpov dí ano, ne, nevím

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 7 g1 - Má–z n j n kdy strach?

Ano - 12,50 %	Ne - 81,25 %	Nevím - 6,25 %
---------------	--------------	----------------

Waldorfská Z^{TM}D dina - 20 respondent

Tabulka . 7 g2 - Má–z n j n kdy strach?

Ano - 10,00 %	Ne - 80,00 %	Nevím - 10,00 %
---------------	--------------	-----------------

V první skupin uvedli dva respondenti, že mají z u ítele strach a jeden respondent uvedl, že neví. Více než 80 % respondent z u ítele strach nemá. Ve druhé skupin má strach z u ítele jeden z respondent a jeden uvedl, že neví. Je tedy z ejmé, že u ítel, který má autoritu, d tí si ho váží a je p átelský ve v t-in strach nevyvolá.

H) Dokážete kontrolovat své emoce/pocity? (Nap . nek í í v hodin)

Uzav ená otázka s mořností odpov dí ano, ne, nevím

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 7 h1 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Ano - 56,25 %	Ne - 25,00 %	Nevím - 18,75 %
---------------	--------------	-----------------

Waldorfská Z^{TM}D dina - 20 respondent

Tabulka . 7 h2 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Ano - 80,00 %	Ne - 5,00 %	Nevím - 15,00 %
---------------	-------------	-----------------

V první skupin respondent uvedla více než polovina, že u ítel dokážete kontrolovat své emoce v hodin . Ve druhé skupin respondent mořnost ano volilo 80 %.

8.) Otázka š Vyber jednoho ze svých učitelů, koho si neváháš – a vyplň následující otázky

Tato otázka byla op t len na do podotázek a) a f) h), které jsou následující

A) Který předmět vyučuje?

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 a1 - Který předmět vyučuje

Matematika - 12,50	Ruský jazyk - 6,25 %
Dějepis - 18,75 %	Německý jazyk - 6,25 %
Hudební výchova - 37,50 %	Přírodopis - 6,25 %
Fyzika - 6,25 %	Občanská výchova - 6,25 %

U této otázky v t ěna flák napsala u ětele, kterého mají na více předm t , které vypsalí konkrétn ě. Z toho d ěvodu nebude sou ěet procent 100.

Waldorfská Z^{TM}D ěina - 20 respondent

Tabulka . 8 a2 - Který předmět vyučuje

Váhlím si v ěech - 25,00 %	Matematika - 30,00 %
Chemie - 30,00 %	Fyzika - 30,00 %
Zem ěpis - 5,00 %	Biologie - 10,00 %
Hudební výchova - 10,00 %	N ěmecký jazyk - 15,00 %

V první skupin ě respondent ě si nejm ěn ěhlí u ětele na hudební výchovu, tuto mořnost uvedlo 37,50 % respondent ě. Musím ěci, fl ě m tato mořnost docela p ěkvapila, hudební výchovu jsem v ěl dy považovala za voln ě-j ě předm t, kde není pot ěeba p ělí – autoritativní p ěístup. Ve druhé skupin ě respondent ě skon ěila se stejn ěm po ětem procent matematika, fyzika a chemie - 30 %.

B) Je Ti sympatický? Pokud ano, ěm?

Op t uzav ěn ě otázka s mořností p ěípadn ěho dopln ěn ě.

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 b1 - Je ti sympatický?

Ano - 0,00 %	Ne - 93,75 %	Nevím - 6,25 %
--------------	--------------	----------------

Waldorfská Z^{TM}D dina - 15 respondent

Tabulka . 8 b2 - Je ti sympatický?

Ano - 6,67 %	Ne - 86,67 %	Nevím - 6,67 %
--------------	--------------	----------------

U otázky, zda je flák m tento u itel sympatický byla odpov celkem jednozna ná.

V první skupin respondent volilo odpov ne 93,75 % ve druhé skupin 86,67 %.

C) Dokáfe si v hodin sjednat klid? Pokud ano, jak?

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 c1.1 - Dokáfe si sjednat klid?

Ano - 31,25 %	Ne - 68,75 %	Nevím - 0,00 %
---------------	--------------	----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka . 8 c1.2 - Jak?

ekne, fe chování má své d sledky	ekne, fe jí to nebaví
Svým postavením	ve, v-ichni se jí bojí

Waldorfská Z^{TM}D dina - 15 respondent

Tabulka . 8 c2.1 - Dokáfe si sjednat klid?

Ano - 60,00 %	Ne - 26,67 %	Nevím - 13,33 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka . 8 c2.2 - Jak?

ve	P ísnost/poznámky
----	-------------------

U otázky zda si u itel umí v hodin sjednat klid, se skupiny neshodují. První skupina respondent s 68,75 % volila odpov ne. Ve druhé skupin 60 % respondent volilo odpov ano. Zp sob jak si u itelé sjednávají klid v hodin , je nap . k íkem, poznámkami a vyvoláním strachu.

D) Je pro Tebe vzorem?

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 d1 - Je pro tebe vzorem?

Ano - 6,25 %	Ne - 93,75 %	Nevím - 0,00 %
--------------	--------------	----------------

Waldorfská Z^{TM}D dina - 15 respondent

Tabulka . 8 d2 - Je pro tebe vzorem?

Ano - 0,00 %	Ne - 100 %	Nevím - 0,00 %
--------------	------------	----------------

U této otázky fládné p ekvapení nep í-lo, jak bych o ekávala z p edchozího hodnocení, nikdo z flák nepovažuje daného u itele za vzor. V první skupin volilo 93,75 % respondent možnost ne. Ve druhé skupin to pak bylo 100 %.

E) Nau í T toho hodn ?

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 e1 - Nau í toho hodn ?

Ano - 18,75 %	Ne - 75,00 %	Nevím - 6,25 %
---------------	--------------	----------------

Waldorfská Z^{TM}D dina - 15 respondent

Tabulka . 8 e2 - Nau í toho hodn ?

Ano - 13,33 %	Ne - 86,67 %	Nevím - 0,00 %
---------------	--------------	----------------

Op t volila v t-ina respondent odpov ne. V první skupin uvedlo odpov ne 75 %, ve druhé skupin to bylo 86,67 %. U druhé skupiny respondent m odpov pom rn p ekvapila, protože v otázce, zda si u itel umí sjednat klid, uvedlo 60 % respondent odpov ano. O ekávala bych, že pokud je u itel p ísný a má v hodin klid, je zde prostor pro to, aby si flák odnesl z hodiny co nejvíce.

F) Jak komunikuje se fláky?

Op t možnost výb ru odpov dí, p ípadn dopln ní své vlastní

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 f1 - Jak komunikuje se fláky?

Rozkazuje - 75,00 %	Je p átelský/á - 6,25 %
Je vst ícný/á - 6,25 %	Jedná s odstupem - 12,50 %

Waldorfská Z^{TM}D dina - 15 respondent

Tabulka . 8 f2 - Jak komunikuje se fláky?

Rozkazuje - 53,33 %	Je vst ícný/á - 13,33 %
Jedná s odstupem - 20,00 %	Je p átelský/á - 6,67 %
Ztrap uje a nadává - 6,67 %	

Ob skupiny respondent se shodují, že u ítel, kterého si afi tak neváfí, s nimi jedná tak, že rozkazuje. V první skupin volilo tuto mořnost 75 % a ve druhé skupin 53,33 %. U této otázky byla mořnost doplnit vlastní odpov . Tuto mořnost vyufil jeden respondent z druhé skupiny. Dopln ná mořnost zn la - u ítel fláky ztrap uje a nadává (Nevulgárn).

G) Má–z n j n kdy strach?

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 g1 - Má–z n j n kdy strach?

Ano - 12,50 %	Ne - 81,25 %	Nevím - 6,25 %
---------------	--------------	----------------

Waldorfská Z^{TM}D dina - 15 respondent

Tabulka . 8 g2 - Má–z n j n kdy strach?

Ano - 40,00 %	Ne - 53,33 %	Nevím - 6,67 %
---------------	--------------	----------------

U otázky zda mají fláci z u ítele strach, uvedla první skupina respondent 81,25 % pro odpov ne. Ve druhé skupin pak mořnost ne volilo 53,33 % respondent , av–ak 40 % pro odpov šanoõ není zanedbatelné procento.

H) Dokáfle kontrolovat své emoce/pocity? (Nap . nek í í v hodin)

Z^{TM}Veronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 h1 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Ano - 12,50 %	Ne - 56,25 %	Nevím - 31,25 %
---------------	--------------	-----------------

Waldorfská Z^{TM}D dina - 15 respondent

Tabulka . 8 h2 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Ano - 0,00 %	Ne - 80,00 %	Nevím - 20,00 %
--------------	--------------	-----------------

U této otázky se ob skupiny respondent shodují, že u ítel nedokáfle kontrolovat své emoce a v hodin na fláky k í í. V první skupin mořnost ne volila více než polovina respondent . Ve druhé skupin mořnost ne volilo 80 % respondent .

9.) Otázka šCo by podle Tebe m l u ítel ud lat, aby si získal a udržel pozornost flák p í vyu ování?õ

Na tuto otázku odpovídali respondenti vlastními slovy, otevřená odpověď. Některí uvedli více odpovědí, pro to nebude součet procent odpovídat 100%

Z^{TM}Veronské náměstí - 16 respondent

Tabulka 9a - Co by mluvitel udělal, aby si získal pozornost flák?

Učit zajímavě / brát látku jako hru - 18,75 %	Být zábavný - 12,50 %
Mluvit krátce o jedné věci - 12,50 %	Být přátelský - 12,50 %
Střídat tématy a lehkou práci - 6,25 %	Pomáhat s látkou - 18,75 %
Sjednat si požadavky - 12,50 %	Být spravedlivý - 6,25 %
Být vstřícný - 12,50 %	Být důsledný - 6,25 %
Umožnit komunikovat - 6,25 %	Být milý - 18,75 %
Být přítomný - 6,25 %	Nevím - 6,25 %

Waldorfská Z^{TM}Škola - 20 respondent

Tabulka 9b - Co by mluvitel udělal, aby si získal pozornost flák?

Umožnit zaujmout - 30 %	Mluvit a nenechat se rušit - 10,00 %
Učit zábavně - 20,00 %	Být milý - 15,00 %
Intelligence - 5,00 %	Odborné znalosti - 5,00 %
Učit je to víc - 5,00 %	Chovat se s rozvahou - 5,00 %
Být vstřícný - 5,00 %	Vždy to s někým mluví - 5,00 %
Být spravedlivý - 10,00 %	Být kamarádský - 5,00 %
To nedokáže nikdo - 5,00 %	Zapojovat fláky do hodiny - 5,00 %

Pro udržení pozornosti fláků v hodině by učitel měl podle respondentů první skupiny učit zajímavě, brát výuku jako hru, pomáhat flákům s látkou a být milý. Všechny tyto odpovědi jsou zastoupeny 18,75 %. Pro druhou skupinu respondentů je důležité, aby učitel uměl zaujmout - 30 %. Obě skupiny spontánně uvedly, že pro klid v hodině je podstatné, aby učitel fláky zaujal.

10.) Otázka šJe podle Tebe důležité, aby mluvitel autoritu?

Z^{TM}Veronské náměstí - 16 respondent

Tabulka 10a - Je důležité, aby mluvitel autoritu?

Ano - 62,50 %	Ne - 12,50 %	Nevím - 25,00 %
---------------	--------------	-----------------

Waldorfská Z^{TM}D dina - 20 respondent

Tabulka . 10 b - Je důležité, aby měl uitel autoritu?

Ano - 100 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 0,00 %
-------------	-------------	----------------

Obě skupiny se shodují, že autorita je v roli uitele podstatná. V první skupině volilo 62,50 % respondent možnost ano. Je to tedy více než polovina, přestože to docela překvapilo. V rámci dotazníku nám zatím vychází, že autorita je podstatná pro to aby uitel hodná naučil, aby byl v hodin klid a uitel tak mohl postupovat k výuce a k fláknutí jí, přestože u této otázky volilo odpověď ano méně než ¾ respondent. Ve druhé skupině naopak volilo možnost ano 100 % respondent.

11.) Otázka šKdo je pro Tebe v t-í autoritou?

V této otázce měli respondenti možnost vybrat jednu odpověď z uvedených možností

a) Máma	c) Sourozenec	e) Kamarád
b) Táta	d) Uitel	f) Babička/dědek

Z^{TM}Veronské náměstí - 16 respondent

Tabulka . 11 a - Kdo je pro tebe v t-í autorita?

Táta - 25,00 %	Uitel - 6,25 %
Máma - 62,50 %	Kamarád - 6,25 %

Waldorfská Z^{TM}D dina - 20 respondent

Tabulka . 11 b - Kdo je pro tebe v t-í autorita?

Kamarád - 5,00 %	Máma - 15,00 %	Uitel - 20,00 %
Babička/dědek - 25,00 %	Táta - 35,00 %	

V první skupině respondent volilo 62,50 % odpověď A - máma. Ve druhé skupině byla nejčastější odpověď B - táta s 35 %. Je tedy zřejmé, že nejv t-í autoritou jsou pro dospívající stále rodiče. Uitele uvedlo úplné minimum respondent, přestože jsem ráda, že alespoň někdo uitele za autoritu považuje.

Vyhodnocení dotazník -- Střední školy

Gymnázium - 26 respondent

1.) Otázka: Co si představíte pod pojmem autorita?

Na otevřenou otázku uvedla většina respondentů více odpovědí, z toho důvodu nebude součet procent 100.

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka 1. c - Co si představíte pod pojmem autorita

innost, která vede člověka kupedu- 3,85 %	Respekt - 53,85 %
Výšší postavení - 19,23 %	Starší člověk - 7,69 %
Zkušenější člověk - 11,54 %	Uznání - 11,54 %
Moc nad ostatními - 7,69 %	Věchní poslechnou - 19,23 %
Silný člověk - 3,85 %	Vědomství - 3,85 %
Silný charakter - 3,85 %	Kontrola ostatních - 3,85 %
Schopnost zaujmout - 3,85 %	Nevím - 3,85 %

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka 1. d - Co si představíte pod pojmem autorita

Někdo výše postavený - 14,29 %	Vzor člověka - 19,05 %
Moc nad ostatními - 9,52 %	Zodpovědnost - 4,76 %
Někdo, kdo mi imponuje - 4,76 %	Respekt - 47,62 %
Váženost - 4,76 %	Uznání - 9,52 %
Prosadí si svůj názor - 4,76 %	Zkušenosti - 9,52 %
Vědí schopnosti - 9,52 %	Někdo koho poslechnu - 4,76 %
Spolehlivost - 4,76 %	Důvěrný silný člověk - 4,76 %
Schopnost zaujmout 9,52 %	Důvěra - 4,76 %

Obě skupiny respondentů považují za autoritu respekt. V první skupině volilo respekt 53,85 % Ve druhé 47,62 %. Dále se skupiny shodují v tom, že člověk s autoritou má moc nad ostatními, je zkušenější a schopný zaujmout.

2.) Otázka: Doplete následující vtu: Mít autoritu znamená?

Opět otevřená otázka, většina uvedla více odpovědí. Z toho důvodu nebude součet procent 100.

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 2. c Mít autoritu znamená í

Povinnost - 3,85 %	Síla - 3,85 %
V domosti - 3,85 %	Respekt - 65,38 %
Vedení - 7,69 %	Poslušnost ostatních - 11,54 %
Nezneužít moc - 3,85 %	V d t co s ní d lat - 3,85 %
Váženost ostatních - 3,85 %	Úcta - 3,85 %
Mít moc - 7,69 %	Mít charisma - 3,85 %
Um t p esv d it - 3,85 %	Vliv na ostatní - 3,85 %
Zodpov dnost - 3,85 %	Nevím - 3,85 %

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 2. d Mít autoritu znamená í

Respekt - 42,86 %	Váženost - 4,76 %
D v ra - 9,52 %	Vzbuzovat zájem - 4,76 %
Vliv - 4,76 %	Zodpov dnost - 14,29 %
V d ní - 4,76 %	Být schopen porozum t - 4,76 %
Úcta - 9,52 %	Obdiv - 4,76 %
Mít zku-enosti - 4,76 %	Autorita je p írozená - 4,76 %
Moc nad ostatními - 9,52 %	Um t vést - 4,76 %
e-ít problémy - 4,76 %	Být hodný - 4,76 %

Podle obou skupin respondent šmít autorituž znamená mít respekt. První skupina respondent volila respekt s 65,38 % a druhá skupina 42,86 %. Dal-í uvedené možnosti, kde se skupiny shodují, jsou nap . v domosti, úcta, um t vést atd.

3.) Otázka šJaký lov k je pro Vás autoritou?ž

Možnost vybrat jednu odpov :

- Ten, koho poslechnu, protože je siln j-í nejl já
- Ten, kdo je hodný a já ho poslechnu, protože m má rád
- N kdo ve ejn známý - televizní nebo filmová hv zda, politik í .
- Ten, kdo m dokáže zaujmout a je kamarádský
- Star-í lidé

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka 3. c - Jaký lov k je pro vás autoritou

Odpov A - 7,69 %	Odpov B - 7,69 %
------------------	------------------

Odpov D - 73,08 %	Odpov E - 11,54 %
-------------------	-------------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka 3. d - Jaký lov k je pro vás autoritou

Odpov A - 28,57 %	Odpov C - 4,76 %	Odpov D - 38,10 %
Odpov E - 14,29 %	Odpov F* - 14,29 %	

* - N kdo schopný osobního zhodnocení, p írozený respekt nezaložený na strachu. N kdo, kdo mi m fle n co sd lit

U první skupiny respondent byla odpov jednozna ná, tém ¾ respondent uvedlo odpov D - Ten, kdo m dokáfle zaujmout a je kamarádský. U druhé skupiny respondent ufl to tak jasné není, nejvíce procent získala odpov D- 38,10 %, ale jen o trochu mén procent získala odpov A - Ten, koho poslechnu, protofle je siln j-í nefl já. Zaujalo m také, fle n kte í z respondent druhé skupiny si p idali vlastní odpov , kde lov k s autoritou je n kdo schopný osobního zhodnocení, má p írozený respekt nezaložený na strachu a podstatné je aby mi tento lov k mohl n co sd lit.

4.) Otázka šUve te alespo 2 osoby ze svého okolí, které se dle Va-eho názoru dají nazvat autoritou a pro ?õ

U této otázky uvedl kařdý z respondent minimáln dv osoby n kte í, v-ak uvedli klidn 4. Z toho d vodu nebude sou et procent odpovídat 100

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 4. c1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Profeso í - 30,77 %	Rodi e - 69,23 %
editel - 19,23 %	Prarodi e - 7,69 %
Kamarádi - 7,69 %	Teta/strýc - 3,85 %
Trenér - 15,38 %	Sbormistr - 3,85 %
Star-í bratr - 3,85 %	Nevím - 15,38 %

Nej ast j-í uvedené d vodu pro tomu tak je, jsou následující

Tabulka . 4. c2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, pro ?

Nau í	Chce pro m to nejlep-í
-------	------------------------

Postavení/funkce	Nad azenost
Jifi n co dokázali	fiiví rodinu
Racionální a p átelský p ístup	Mají zku–enosti

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 4. d1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

U ítel - 66,67 %	Matka - 47,62 %
Otec - 33,33 %	Zam stnavatel - 9,52 %
Kamarádi/bratr - 14,29 %	Prarodi e - 14,29 %
Trenér - 9,52 %	editel - 4,76 %
Teta - 9,52 %	Policisté a vojáci - 4,76 %

Nej ast j–í uvedené d vody pro tomu tak je, jsou následující

Tabulka . 4. d2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, pro ?

P edává v domosti	Autorita ufl od mala
Líbí se mi jeho styl my–lení	Má na m velký vliv
Ví, co d lá	Má m j respekt
Vzhlíím k ní celý flivot	Je spravedlivý/á

První skupina respondent uvedla nej ast ji rodi e, 69,23 % Ve druhé skupin respondent vybrala v t–ina jako autoritu u ítele - 66,67 % na druhém míst matka a otec. D vody pro jsou tyto osoby autoritou, jsou následující - fliví rodinu, p edává v domosti, zku–enosti, chce pro m to nejlep–í apod.

5.) Otázka šCo podle Vás utvá í autoritu u ítele?š

U této otázky byla mofnost výb ru z dvanácti vlastností, úkolem bylo vybrat p t z nich a se adit je podle d leflitosti, p i emfl l. je nejvíce d leflitá a 5. nejmén

Obrázek . 3 - mofnosti odpov dí

Umění jednat	Důslednost
Přísnost	Odborné znalosti
Spravedlnost	Vzhled
Smysl pro humor	Pohlaví
Intelligence	Věk učitele
Respekt	Přátelský vztah se studenty (Snaha pomoci)

Pro zpracování jsem pouflila 5 následujících tabulek:

Gymnázium - 26 respondent

1. bod

Tabulka . 5 c1 - 1. bod d lefitosti

Spravedlnost - 7,69 %	Odborné znalosti - 7,69 %
Respekt - 50,00 %	Intelligence - 11,54 %
Um ní jednat - 7,69 %	P átelský vztah se studenty - 11,54 %
P ísnost - 3,85 %	

2. bod

Tabulka . 5 c2 - 2. bod d lefitosti

Afektovanost - 3,85 %	Intelligence - 19,23 %
Respekt - 19,23 %	Um ní jednat - 11,54 %
D slednost - 11,54 %	Spravedlnost - 11,54 %
Odborné znalosti - 3,85 %	P ísnost - 11,54 %
P átelský vztah se studenty - 7,69 %	

3. bod

Tabulka . 5 c3 - 3. bod d lefitosti

Odborné znalosti - 3,85 %	Intelligence - 15,38 %
P ísnost - 15,38 %	Um ní jednat - 11,54 %
V k - 7,69 %	Spravedlnost - 19,23 %
P átelský vztah se studenty - 3,85 %	Vzhled - 3,85 %
Respekt - 7,69 %	D slednost - 3,85 %
Smysl pro humor - 3,85 %	Arogance - 3,85 %

4. bod

Tabulka . 5 c4 - 4. bod d lefitosti

P átelský vztah se studenty - 23,08 %	Um ní jednat - 3,85 %
Spravedlnost - 15,38 %	V k - 7,69 %
P ísnost - 7,69 %	Intelligence - 19,23 %
Respekt - 3,85 %	Smysl pro humor - 11,54 %
D slednost - 7,69 %	

5. bod

Tabulka . 5 c5 - 5. bod d lefitosti

P ísnost - 19,23 %	Intelligence - 11,54 %
Pohlaví - 11,54 %	D slednost - 7,69 %
Odborné znalosti - 15,38 %	P átelský vztah se studenty - 7,69 %
Spravedlnosti - 11,54 %	Um ní jednat - 11,54 %
V k - 3,85 %	

Na 1. míst je respekt - 50 % respondent

Na 2. míst je respekt spolu s inteligencí - 19,23 % respondent

Na 3. míst je spravedlnost - 19,23 % respondent

Na 4. míst je p átelský vztah se studenty - 23,08 % respondent

Na 5. míst je p ísnost - 19,23 % respondent

Z uvedených možností vidíme, že velmi podstatný pro uznání ze strany flák je respekt.

Znovu se zde ukazuje, jak je podstatná spravedlnost.

Waldorfské lyceum - 21 respondent

1. bod

Tabulka . 5 d1 - 1. bod d lefitosti

Respekt - 14,29 %	Spravedlnost - 19,05 %
Intelligence - 23,81 %	Odborné znalosti - 14,29 %
P átelský vztah se studenty - 14,29 %	P ísnost - 4,76 %
Um ní jednat - 9,52 %	

2. bod

Tabulka . 5 d2 - 2. bod d lefitosti

Spravedlnost - 38,10 %	Intelligence - 19,05 %
P átelský vztah se studenty - 14,29 %	Respekt - 19,05 %
Odborné znalosti - 9,52 %	

3. bod

Tabulka . 5 d3 - 3. bod d lefitosti

Intelligence - 14,29 %	P átelský vztah se studenty - 19,05 %
------------------------	---------------------------------------

D slednost - 14,29 %	Odborné znalosti - 14,29 %
Um ní jednat - 19,05 %	V k - 4,76 %
Respekt - 4,76 %	Spravedlnost - 9,52 %

4. bod

Tabulka . 5 d4 - 4. bod d lefitosti

Intelligence - 4,76 %	Um ní jednat - 23,81 %
Odborné znalosti - 4,76 %	D slednost - 23,81 %
Pohlaví - 4,76 %	Vzhled - 4,76 %
Respekt - 4,76 %	Smysl pro humor - 14,29 %
Spravedlnost - 9,52 %	P ísnost - 4,76 %

5. bod

Tabulka . 5 d5 - 5. bod d lefitosti

P átelský vztah se studenty - 4,76 %	D slednost - 19,05 %
Respekt - 14,29 %	Vzhled - 4,76 %
Um ní jednat - 19,05 %	Smysl pro humor - 9,52 %
V k - 4,76 %	Odborné znalosti - 9,52 %
P ísnost - 4,76 %	Spravedlnost - 9,52 %

Na 1. míst je intelligence - 23,81 % respondent

Na 2. míst je spravedlnost - 38,10 % respondent

Na 3. míst je p átelský vztah se studenty spolu s um ním jednat - 19,05 % respondent

Na 4. míst je um ní jednat a d slednost - 23,81 % respondent

Na 5. míst je d slednost a um ní jednat - 19,05 % respondent

Z uvedených odpov dí je z ejmé, že na prvním míst , p i utvá ení autority u ítele, je intelligence. Hodn se zde opakují vlastnosti d slednost a um ní jednat.

Z porovnání obou skupin respondent vidíme, že podstatný je respekt a intelligence. Také se ukazuje jako hodn d lefitý je p átelský vztah se studenty, um ní jednat, p ísnost a d slednost.

6.) Otázka šCo autoritu u ítele oslabuje?š

U této otázky byla mofnost výb ru z dvanácti vlastností, úkolem bylo vybrat p t z nich a se adit je podle d lefitosti, p i emfl 1. je nejvíce d lefitá a 5. nejmén

Obrázek . 4 - mofnosti odpov dí

Arogance	Nepřátelství
Hloupost	Náladovost
Afektovanost (Křik apod.)	Nedůslednost
Vzhled	Nezájem o žáky
Věk učitele	Nadřazenost
Jak učitel učí	Nespravedlnost

Gymnázium - 26 respondent

1. bod

Tabulka . 6. c1 - 1. bod d lefítosti

Jak u ítel u í - 7,69 %	Náladovost - 7,69 %
Arogance - 30,77 %	Afektovanost - 7,69 %
Nad ázenost - 11,54 %	Nespravedlnost - 3,85 %
Ned slednost - 7,69 %	Nezájem o fláky - 11,54 %
Hloupost - 7,69 %	Nep átelství - 3,85 %

2. bod

Tabulka . 6. c2 - 2. bod d lefítosti

Nezájem o fláky - 7,69 %	Hloupost - 19,23 %
Arogance - 19,23 %	Náladovost - 15,38 %
Nad ázenost - 11,54 %	Afektovanost - 11,54 %
Ned slednost - 3,85 %	Nep átelství - 7,69 %
Nespravedlnost - 3,85 %	

3. bod

Tabulka . 6. c3 - 3. bod d lefítosti

Arogance - 15,38 %	Jak u ítel u í - 3,85 %
Nep átelství - 7,69 %	Ned slednost - 19,23 %
Nespravedlnost - 3,85 %	Hloupost - 7,69 %
Nezájem o fláky - 11,54 %	Nad ázenost - 11,54 %
Afektovanost - 3,85 %	Náladovost - 15,38 %

4. bod

Tabulka . 6. c4 - 4. bod d lefítosti

Nep átelství - 19,23 %	Hloupost - 23,08 %
Vzhled - 7,69 %	Náladovost - 11,54 %
Arogance - 15,38 %	Nezájem o fláky - 7,69 %
Ned slednost - 3,85 %	Afektovanost - 7,69 %
Nad azenost - 3,85 %	

5. bod

Tabulka . 6. c5 - 5. bod d lefítosti

Náladovost - 7,69 %	Ned slednost - 15,38 %
Nezájem o fláky - 19,23 %	V k - 3,85 %
Vzhled - 7,69 %	Afektovanost - 11,54 %
Hloupost - 7,69 %	Jak u ítel u í - 3,85 %
Arogance - 7,69 %	Nep átelství - 3,85 %
Nespravedlnost - 11,54 %	

Na 1. míst je arogance - 30,77 % respondent

Na 2. míst je arogance a hloupost - 19,25 % respondent

Na 3. míst je ned slednost - 19,25 % respondent

Na 4. míst je hloupost - 23,08 % respondent

Na 5. míst je nezájem o fláky - 19,23 % respondent

Podle respondent z první skupiny je hlavní vlastností oslabující autoritu u ítele arogance.

Také se dvakrát objevuje jako oslabující prvek hloupost.

Waldorfské lyceum - 21 respondent

1. bod

Tabulka . 6. d1 - 1. bod d lefítosti

Hloupost - 28,57 %	Nad azenost - 9,52 %
Nezájem o fláky - 14,29 %	Náladovost - 4,76 %
Arogance - 14,29 %	Ned slednost - 9,52 %
Jak u ítel u í - 4,76 %	Afektovanost - 9,52 %

2. bod

Tabulka . 6. d2 - 2. bod d lefitosti

Ned slednost - 14,29 %	Arogance - 14,29 %
Nad azenost - 19,05 %	Afektovanost - 4,76 %
Nespravedlnost - 19,05 %	Nep átelství - 4,76 %
Nezájem o fláky - 19,05 %	Jak u ítel u í - 9,52 %

3. bod

Tabulka . 6. d3 - 3. bod d lefitosti

Nezájem o fláky - 4,76 %	Afektovanost - 9,52 %
Hloupost - 28,57 %	Ned slednost - 19,05 %
Nep átelství - 9,52 %	Arogance - 14,29 %
Náladovost - 9,52 %	Vzhled - 4,76 %

4. bod

Tabulka . 6. d4 - 4. bod d lefitosti

Nad azenost - 4,76 %	Nespravedlnost - 9,52 %
Nep átelství - 19,05 %	Hloupost - 14,29 %
Nezájem o fláky - 9,52 %	Ned slednost - 9,52 %
Náladovost - 9,52 %	Afekt - 9,52 %
Jak u ítel u í - 4,76 %	Arogance - 9,52 %

5. bod

Tabulka . 6. d5 - 5. bod d lefitosti

Arogance - 4,76 %	Nezájem o fláky - 19,05 %
Nespravedlnost - 14,29 %	Hloupost - 9,52 %
Náladovost - 28,57 %	Nep átelství - 9,52 %
Afektovanost - 9,52 %	Nad azenost - 4,76 %

Na 1. míst je hloupost - 28,57 % respondent

Na 2. míst je nad azenost, nespravedlnost a nezájem o fláky - 19,05 % respondent

Na 3. míst je hloupost - 28,57 % respondent

Na 4. míst je nep átelství - 19,05 % respondent

Na 5. míst je náladovost - 28,57 % respondent

Z výsledků je patrné, že pro druhou skupinu respondentů je nejvíce oslabujícím aspektem hloupost. Na druhém místě nebyla odpověď jednoznačná, stejný počet procent získaly hned tři možnosti.

Po srovnání obou skupin respondentů je jasné, že autoritu učitele oslabuje hlavně hloupost a arogance.

7.) Otázka 7 Vyberte jednoho ze svých učitelů, kterého si vážíte a vyplňte následující otázku

Dále byla otázka rozdělena na podotázky od A) až po H)

A) Který předmět vyučujete?

V této otázce respondent uvedla učitele, kterého mají na více předmětů, které konkrétně vypsal. Z toho důvodu nebude součet procent 100.

Gymnázium - 26 respondentů

Tabulka 7.3 - Který předmět vyučujete

Nechci odpovídat - 7,69 %	Chemie - 23,08 %
Matematika - 7,69 %	Německý jazyk - 3,85 %
Český jazyk - 23,08 %	Ekonomie - 23,08 %
Biologie - 3,85 %	ZSV - 3,85 %
Anglický jazyk - 3,85 %	

Waldorfské lyceum - 21 respondentů

Tabulka 7.4 - Který předmět vyučujete

Hudební výchova - 9,52 %	Biologie - 19,05 %
Výtvarná výchova - 4,76 %	Matematika - 33,33 %
Dějepis - 14,29 %	Chemie - 9,52 %
Zeměpis - 9,52 %	Německý jazyk - 4,76 %
Anglický jazyk - 4,76 %	

Pro první skupinu respondentů vyučuje učitel, kterého si nejvíce váží český jazyk, chemii a ekonomii - 23,08 %. Ve druhé skupině nejčastěji vybrali respondenti vyučujícího matematiky - 33,33 %

B) Je Vám sympatický? Pokud ano čím?

Gymnázium - 26 respondentů

Tabulka 7.3.1 - Je vám sympatický?

Ano - 96,15 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 3,85 %
---------------	-------------	----------------

Pokud ano, čím?

Tabulka 7 b3.2 - Čím?

Všeobecně	Způsob učen
Je inteligentní	Pomáhá
Má zájem o fláky	Usmívá se
Je spravedlivý	Je komunikativní

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka 7 b4.1 - Je vám sympatický?

Ano - 90,48 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 9,52 %
---------------	-------------	----------------

Pokud ano, čím?

Tabulka 7 b4.2 - Čím?

Povahou	Způsob bytí
Má lidské cítění	Je inteligentní
To co dělá, ho baví	Je přátelský
Dobře naučí	Je ve svém oboru dobrý

První skupina respondentů uvedla téměř 100 %, že je jim daný učitel sympatický. Ve druhé skupině to bylo 90,48 %. Důvody ve kterých se obě skupiny shodují, jsou například inteligence, způsob učení a bytí, přátelskost apod.

C) Dokážete si v hodině sjednat klid? Pokud ano, jak?

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka 7 c3.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 96,15 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 3,85 %
---------------	-------------	----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka 7 c3.2 - Jak?

Má autoritu	Zvýší hlas
Oklikuje nás	Změní zasedací pořádek
Snahy se o diskusi	Vzbudí zájem flák

Nikdo si s ním nechce kazit přátelský vztah	Je přítel
---	-----------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka 7.4.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 95,24 %	Ne - 4,76 %	Nevím - 0,00 %
---------------	-------------	----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka 7.4.2 - Jak?

Zvýší hlas	Má autoritu
Zaujme	Dělá to nenásilně
Pořádá o klid	Přestane mluvit
Vtipem	Má poklidné klid

V obou skupinách uvedlo více než 90 % respondentů, že je učitel schopen si v hodině sjednat klid. U odpovědí jak klidu v hodině dosáhne, velmi zaujala možnost, že nikdo nebude v hodině vyrušovat, protože si nechce kazit dobré vztahy s vyučujícím. Věm se obě skupiny shodují, že má vyučující autoritu, zaujme, případně přestane mluvit a všichni se uklidní.

D) Je pro Vás v německém vzorem? Pokud ano v německém?

Gymnázium - 26 respondentů

Tabulka 7.4.3.1 - Je pro vás vzorem?

Ano - 30,77 %	Ne - 23,08 %	Nevím - 46,15 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano v německém?

Tabulka 7.4.3.2 - V německém?

Pohledem na svět	Je ideální kamarád
Pomáhá, není arogantní	Přesobí strachem – aspoň
Je plná energie a fláka	Je inteligentní

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka 7.4.4.1 - Je pro vás vzorem?

Ano - 76,19 %	Ne - 14,29 %	Nevím - 9,52 %
---------------	--------------	----------------

Pokud ano v čem?

Tabulka . 7 d4.2 - V čem?

Má ve v čech jasno	Je vst ícný
Nad-ení pro v du	V názorech
Je spravedlivý	Má lidský p ístup

První skupina respondent nej ast ji zvolila odpov nevím - 46,15 %. Ve druhé skupin byl výsledek konkrétn j-í, odpov ano vybralo 76,19 % respondent . D vody pro je u ítel pro fláka vzorem jsou intelligence, názory, lidský p ístup atd.

E) Nau í Vás toho hodn ?

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 7 e3 - Nau í toho hodn ?

Ano - 96,15 %	Ne - 3,85 %	Nevím - 0,00 %
---------------	-------------	----------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 7 e4 - Nau í toho hodn ?

Ano - 80,95 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 19,05 %
---------------	-------------	-----------------

Ob skupiny respondent souhlasí, fle hodnocený u ítel zvládne v hodinách nau ít hodn .
První skupina zvolila možnost ano v 96,15 % a druhý skupina v 80,95 %

F) Jak komunikuje se studenty?

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 7 f3 - Jak komunikuje se fláky?

Je vst ícný/á - 30,77 %	Je p átelský/á - 69,23 %
-------------------------	--------------------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 7 f4 - Jak komunikuje se fláky?

Je vst ícný/á - 52,38 %	Je p átelský/á - 38,10 %	Jedná s odstupem - 9,52 %
-------------------------	--------------------------	---------------------------

Co se tý e komunikace se studenty, v t-ina respondent z první skupiny zvolila odpov , je p átelský/á - 69,23 % Ve druhé skupin je na prvním míst vst ícnost - 52,38 %, ale p átelskost také nemá úpln zanedbatelné hodnocení.

G) Máte z ně kdy strach?

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 7 g3 - Máte z ně kdy strach?

Ano - 7,69 %	Ne - 80,77 %	Nevím - 11,54 %
--------------	--------------	-----------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 7 g4 - Máte z ně kdy strach?

Ano - 23,81 %	Ne - 61,90 %	Nevím - 14,29 %
---------------	--------------	-----------------

Obě skupiny se shodují, že většina z nich při vyučování strach nepociťuje. V první skupině je to více než ¾ respondentů, ve druhé pak 61,90 %. Překvapuje mě, že učitelé velmi s hodnocením kladně ře vyvolávat u svých studentů strach. Zvláště pak u druhé skupiny respondentů, kde pociťuje strach v hodinách 23,81 % z nich.

H) Dokážete kontrolovat své emoce/pocity? (Například i v hodině)

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 7 h3 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Ano - 96,15 %	Ne - 3,85 %	Nevím - 0,00 %
---------------	-------------	----------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 7 h4 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Ano - 80,95 %	Ne - 4,76 %	Nevím - 14,29 %
---------------	-------------	-----------------

U otázky, zda dokážete učitelé kontrolovat své emoce, uvedly obě skupiny jednoznačnou odpověď. V první skupině respondentů odpovědělo 96,15 % ano ve druhé skupině pak 80,95 %

8.) Otázka š Vyberte jednoho ze svých učitelů, koho si neváháte

A) Který předmět vyučujete?

Gymnázium - 26 respondent

46,15 % respondentů uvedlo, že není učitel, kterého by si neváhl

Tabulka . 8 a3 - Který předmět vyučujete

Biologie - 3,85 %	Fyzika - 11,54 %
Anglický jazyk - 7,69 %	Matematika - 11,54 %
Dějepis - 7,69 %	Nechci odpovídat - 11,54 %

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Jeden z respondentů hodnotil učitele z minulé školy, proto jsem jeho odpovědi do vyhodnocení nezahrnovala

Tabulka 8 a4 - Který předmět využíváte

Fyzika - 25,00 %	Výtvarná výchova - 10,00 %
Dějepis - 5,00 %	Anglický jazyk - 30,00 %
Německý jazyk - 15,00 %	Tělesná výchova - 10,00 %
Nechci jmenovat - 5,00 %	

U otázky, kterého učitele si studenti neváží, mi velice překvapilo, že 46,15 % respondentů z první skupiny uvedlo, že si váží všech a tím pádem nemohou hodnotit. Upřímně bych takovou odpověď očekala spíše u studentů Waldorfských škol, kde z vlastní zkušenosti vím, že se u učitelů snaží přiblížit jako šrodina a být tak studentům blíže. Na druhou stranu se zde nabízí otázka, zda právě tento přístup neposobí opačně a autorita učitele se tím nesnižuje. Ve druhé skupině respondentů každý jmenoval jednoho či více vyuujících, nejvíce početně procent získal vyuující anglického jazyka - 30 %

B) Je Vám sympatický? Pokud ano, čím?

Gymnázium - 14 respondentů

Tabulka 8 b3.1 - Je vám sympatický?

Ano - 14,29 %	Ne - 71,43 %	Nevím - 14,29 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano, čím?

Tabulka 8 b3.2 - Čím?

Je přátelský/á	Je hodný/á	Podle nálady
----------------	------------	--------------

Waldorfské lyceum - 20 respondentů

Tabulka 8 b4 - Je vám sympatický?

Ano - 5,00 %	Ne - 55,00 %	Nevím - 40,00 %
--------------	--------------	-----------------

V první skupině odpovědělo 71,43 % respondentů, že vyuujícím není sympatický. Přesto se však našlo pár respondentů, kterým sympatický je a dle vody jsou přátelskost, přístup - je hodný, případně podle nálady. Ve druhé skupině odpovědělo ne 55 % respondentů, neví vybralo 40 %

C) Dokážete si v hodin sjednat klid? Pokud ano, jak?

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka . 8 c3.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 21,43 %	Ne - 64,29 %	Nevím - 14,29 %
---------------	--------------	-----------------

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka . 8 c4.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 40,00 %	Ne - 40,00 %	Nevím - 20,00 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka . 8 c4.2 - Jak?

Vytváří strach	Prosí	Křikem
Neustále n koho oslovuje	Manipulací	

V první skupin respondent je odpov jasná, 64,29 % zvolilo možnost ne. U druhé skupiny vyšla na stejno odpov ano - 40 % a ne - 40 %. Vyuující si podle student ve výuce sjedná klid tím, že křikí, vytváří strach, manipuluje nebo n koho neustále oslovuje.

D) Je pro Vás v něm vzorem? Pokud ano v ěm?

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka . 8 d3 - Je pro vás vzorem?

Ano - 0,00 %	Ne - 100%	Nevím - 0,00 %
--------------	-----------	----------------

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka . 8 d4 - Je pro vás vzorem?

Ano - 5,00 %	Ne - 90,00 %	Nevím - 5,00 %
--------------	--------------	----------------

Pokud ano v ěm? - Odvaha

100% respondent z první skupiny uvedlo, že vyuující pro ně není vzorem. Ve druhé skupin je to 90%, pokud v-ak n komu vzorem je, je to díky jeho odvaze.

E) Naučí Vás toho hodně ?

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka . 8 e3 - Naučí toho hodně ?

Ano - 35,71 %	Ne - 50,00 %	Nevím - 14,29 %
---------------	--------------	-----------------

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka . 8 e4 - Nau í toho hodn ?

Ano - 10,00 %	Ne - 65,00 %	Nevím - 25,00 %
---------------	--------------	-----------------

V první skupin uvedlo 50 % respondent , že vyu ují, toho moc nenau í, ale 37,51 % respondent uvedlo opak. Myslím si, že ani tento počet procent není zanedbatelný. Ve druhé skupin je jíl rozdíl v t-í, ne uvedlo 65 % respondent , ano uvedlo 10 % respondent

F) Jak komunikuje se studenty?

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka . 8 f3 - Jak komunikuje se fláky?

Jedná s odstupem - 21,43 %	Je p átelký/á - 14,29 %
Rozkazuje - 50,00 %	Je vst ícný/á - 14,29 %

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka . 8 f4 - Jak komunikuje se fláky?

Rozkazuje - 30,00 %	Je p átelký/á - 20,00 %
Je vst ícný/á - 25,00 %	Jedná s odstupem - 25,00 %

V první skupin souhlasí 50 % respondent , že vyu ující komunikuje hlavn rozkazy. Ve druhé skupin má také nejv t-í počet procent rozkazování - 30 %, ale rozdíl od ostatních možností jíl není tak velký. Podle 25 % respondent jedná vyu ující s odstupem nebo je vst ícný/á. Pro 20 % respondent je vyu ující p átelký/á

G) Máte z n j n kdy strach?

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka . 8 g3 - Máte z n j n kdy strach?

Ano - 35,71 %	Ne - 57,14 %	Nevím - 7,14 %
---------------	--------------	----------------

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka . 8 g4 - Máte z n j n kdy strach?

Ano - 15,00 %	Ne - 75,00 %	Nevím - 10,00 %
---------------	--------------	-----------------

Co se tý e strachu z vyu ujícího, ob skupiny se shodují, že jej v hodinách nepoci ují. V první skupin zvolilo odpov ne 57,14 % a ve druhé skupin 75 % respondent .

H) Dokážete kontrolovat své emoce/pocity? (Například i v hodinách)

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka 8 h3 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Ano - 42,86 %	Ne - 50,00 %	Nevím - 7,14 %
---------------	--------------	----------------

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka 8 h4 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Ano - 45,00 %	Ne - 30,00 %	Nevím - 25,00 %
---------------	--------------	-----------------

Co se týká schopnosti kontrolovat své emoce, není výsledek tak jednoznačný. V první skupině sice uvedlo 50 % respondentů odpověď ne, ale pro možnost ano se rozhodlo 42,86 %. Ve druhé skupině je naopak více respondentů nakloneno odpovědi ano - 45 %, odpověď ne zvolilo 30 %. Myslím si tedy, že rozdíl v poměru kladných a záporných odpovědí není až tak markantní.

9.) Otázka šCo by podle Vás měl učitel udělat, aby si získal a udržel pozornost žáků při vyučování?

Otevřená otázka, v níž respondenti uvedli několik možností, součet procent tedy nebude 100.

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka 9 c - Co by měl učitel udělat, aby si získal pozornost žáků?

Nevím - 23,08 %	Sjednat si klid - 7,69 %
Rozmanitost výuky - 7,69 %	Udělat hodinu zajímavou - 19,23 %
Vykládat látku srozumitelně - 3,85 %	Učít zábavnou formou - 3,85 %
Zaujmout - 11,54 %	Nebýt arogantní - 3,85 %
Nevědět - 3,85 %	Dokázat a přiznat vlastní chybu - 3,85 %
Nepovyšovat se - 3,85 %	Být zábavný - 3,85 %
Být vstřícný - 7,69 %	Mluvit srozumitelně - 11,54 %
Mít autoritu - 3,85 %	Být přátelský - 11,54 %
Respektovat studenty - 7,69 %	Chcít výsledky - 3,85 %
Zapojit studenty - 3,85 %	Být spravedlivý - 3,85 %
Umět řešit problémy - 3,85 %	Nezasednout si na někoho - 3,85 %
Rozkazovat - 3,85 %	

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 9 d - Co by m l u itel ud lat, aby si získal pozornost flák ?

Zaujmout tématem - 33,33 %	Vyznat se v oboru - 14,29 %
Být zajímavý - 9,52 %	Intelligence - 9,52 %
Neodbíhat od tématu - 4,76 %	Nebýt extrémn p ísný - 4,76 %
Kladný vztah k lidem - 4,76 %	Kontrolovat své pocity - 4,76 %
Um t odhadnout situaci - 4,76 %	Mít plán - 4,76 %
Sdílet nad-ení - 4,76 %	Odleh it výklad - 9,52 %
Ptát se zda je v-e jasné - 9,52 %	Vytvá et zku-enosti - 4,76 %
Být p átelský - 4,76 %	U it strukturovan - 9,52 %
Mít jasné pořádky - 9,52 %	Mluvit normáln - 9,52 %
Respekt - 4,76 %	Chtít zájem student - 4,76 %
Nevím - 19,05 %	

V první skupin respondent se nej ast ji objevila odpov nevím - 23,08 %. Dal-í nej ast j-í odpov dí je, snažit se ud lat hodinu zajímavou. Tuto mofnost zvolilo 19,23 %. Ve druhé skupin respondent vybralo 33,33 % jako hlavní zp sob, zaujmout tématem.

10.) Otázka šJe podle Vás d ležit, aby m l u itel autoritu?

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 10 c - Je d ležit, aby m l u itel autoritu?

Ano - 92,31 %	Ne - 3,85 %	Nevím - 3,85 %
---------------	-------------	----------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 10 d - Je d ležit, aby m l u itel autoritu?

Ano - 76,19 %	Ne - 9,52 %	Nevím - 14,29 %
---------------	-------------	-----------------

92,31 % respondent z první skupiny si myslí, že je d ležit, aby m l u itel autoritu. Ve druhé skupin respondent si to myslí 76,19 %

11.) Otázka šKdo je pro Vás v t-í autoritou?

Vyberte jednu odpov

a) Mára	c) Sourozenec	e) Kamarád
b) Táta	d) U itel	f) Babi ka/d de ek

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 11 c - Kdo je pro vás v t-í autorita?

U ítel - 11,54 %	Máma - 42,31 %
Táta - 30,77 %	Sourozenec - 7,69 %
Kamarád - 3,85 %	Babi ka/d da - 3,85 %

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 11 d - Kdo je pro vás v t-í autorita?

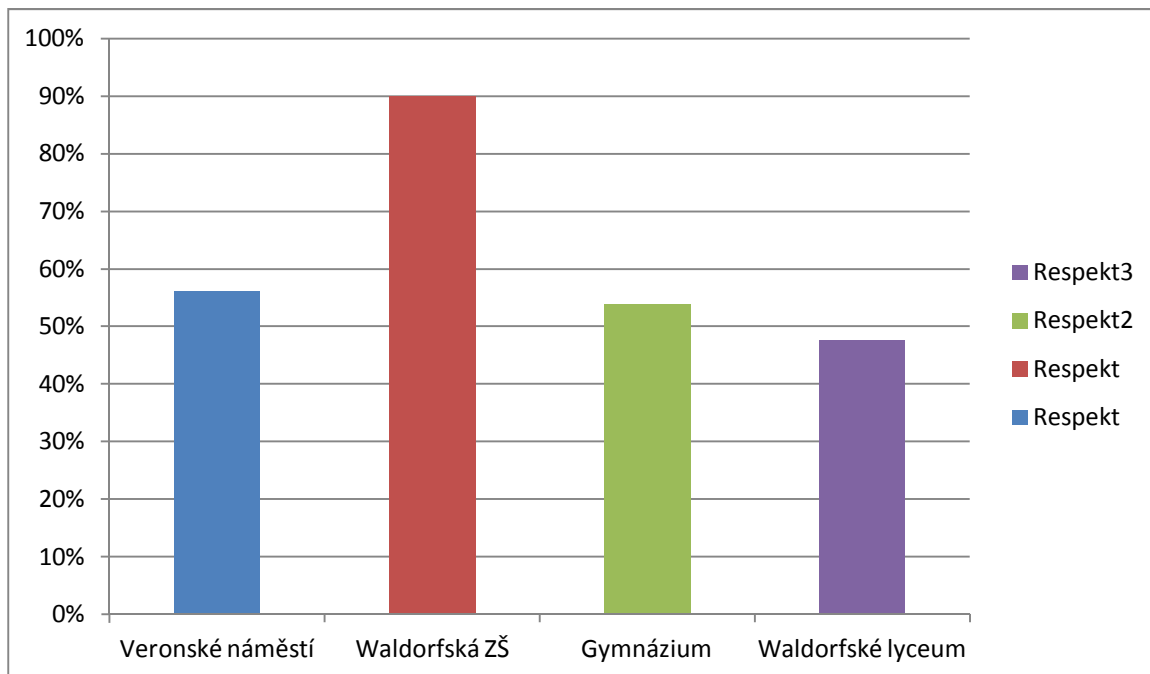
Máma - 33,33 %	U ítel - 14,29 %
Táta - 19,05 %	Babi ka/d da - 19,05 %
Sourozenec - 4,76 %	Kamarád - 9,52 %

Na otázku s možností výběru, kdo je pro vás v t-í autoritou odpovědlo 42,31 % respondentů z první skupiny, že v t-í autoritou je máma. Ve druhé skupině respondent je to také máma s 33,33 %

4.5 Závěr výzkumu

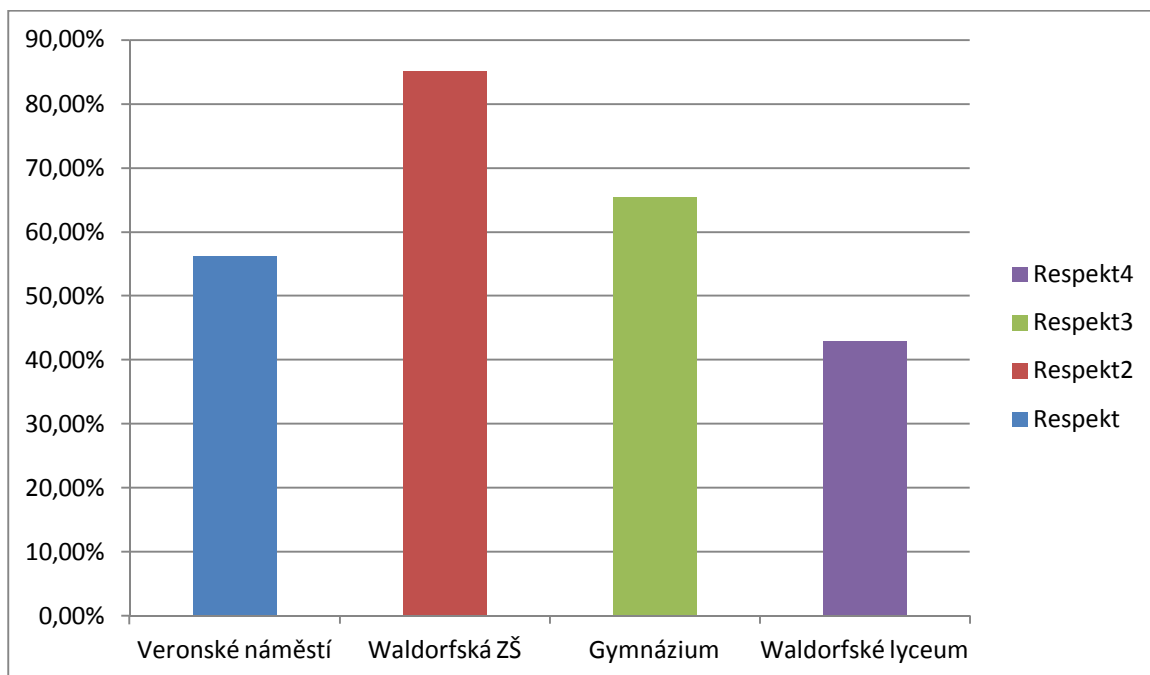
1. Otázka: Co si představíte/představíte pod pojmem šautorita?

Graf . 1 - Co je autorita

2. Otázka: Doplně následující v tu: Mít autoritu znamená

Graf . 2 - Mít autoritu znamená

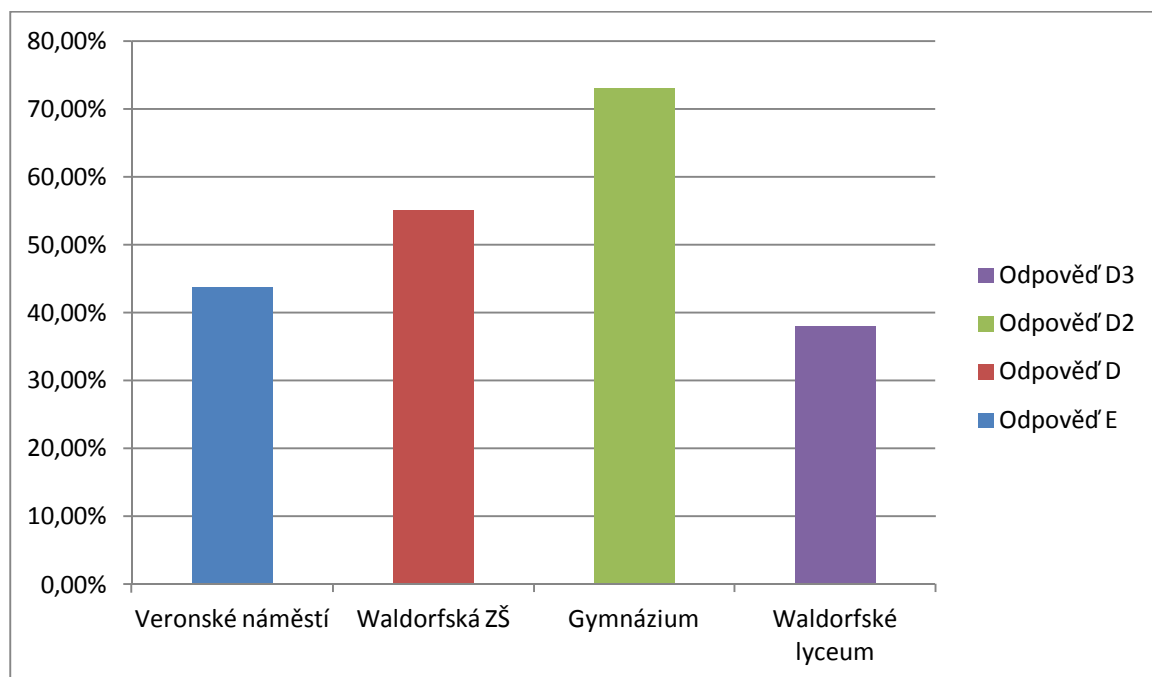

3. Otázka: Jaký lov k je pro Tebe/Vás autoritou?

d) Ten, kdo m dokáfle zaujmout a je kamarádský

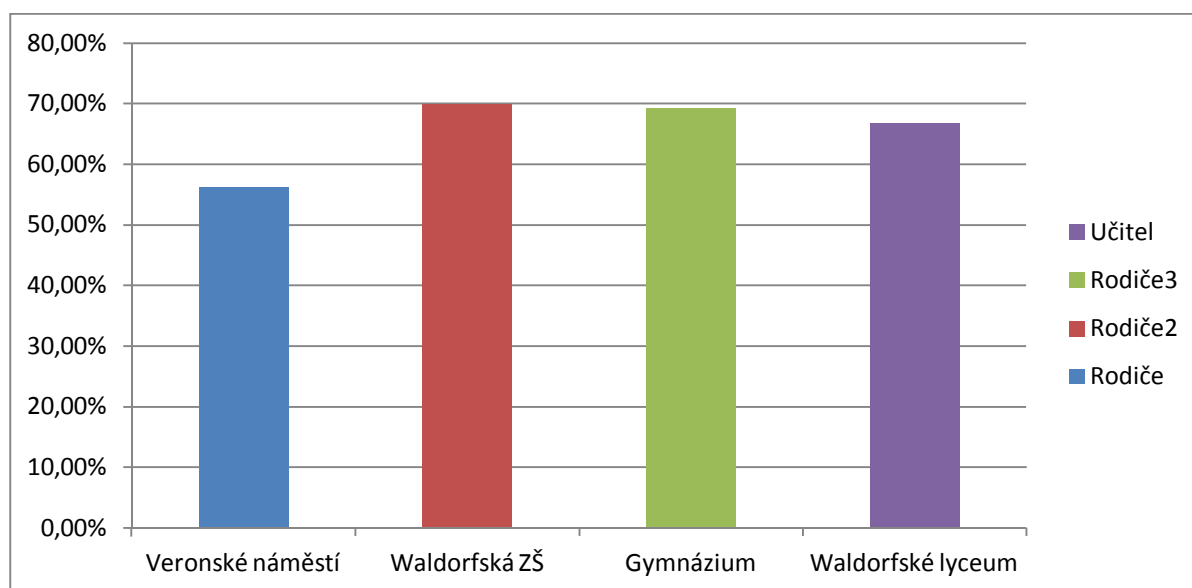
e) Star-í lidé

Graf . 3 - Kdo je autoritou

4. Otázka: Uve alespo 2 osoby ze svého okolí, které se dle Tvého názoru dají nazvat autoritou a pro ?

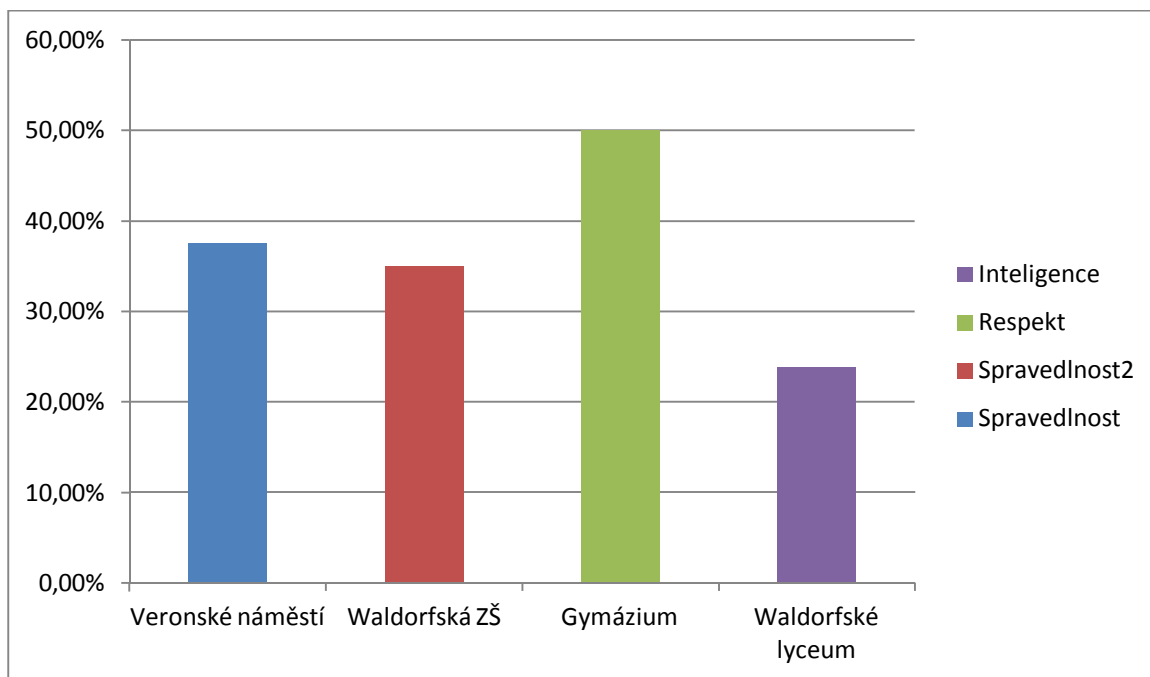
Graf . 4 - P íklad osoby s autoritou

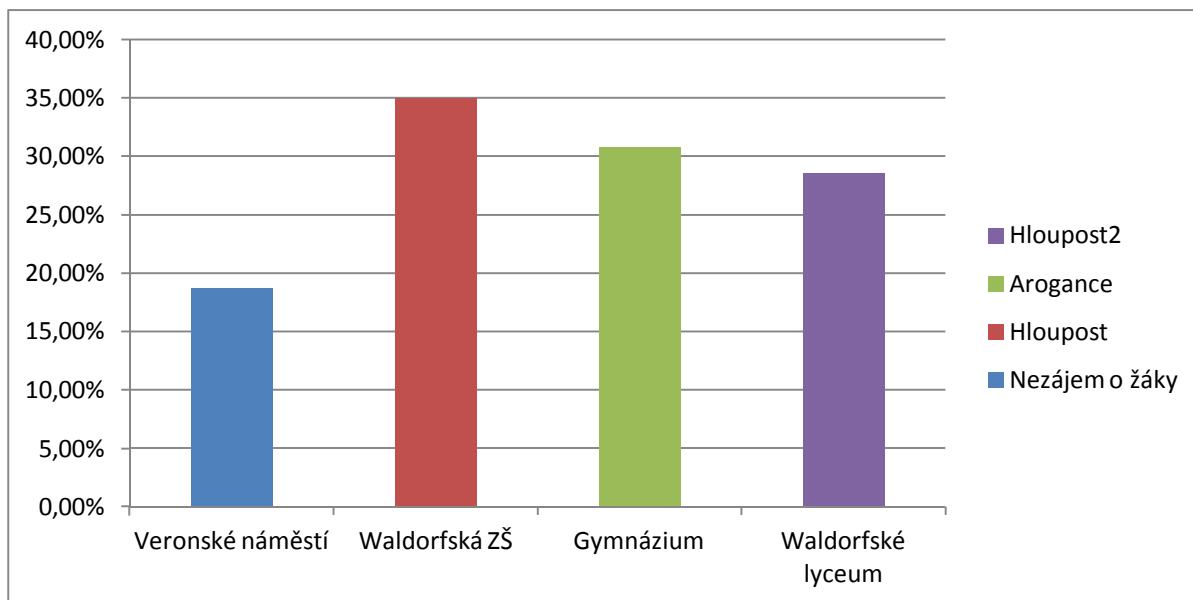
5. otázka: nejdříve vlastní utvářející autoritu u žáků

Graf . 5 - Vlastnosti utvářející autoritu

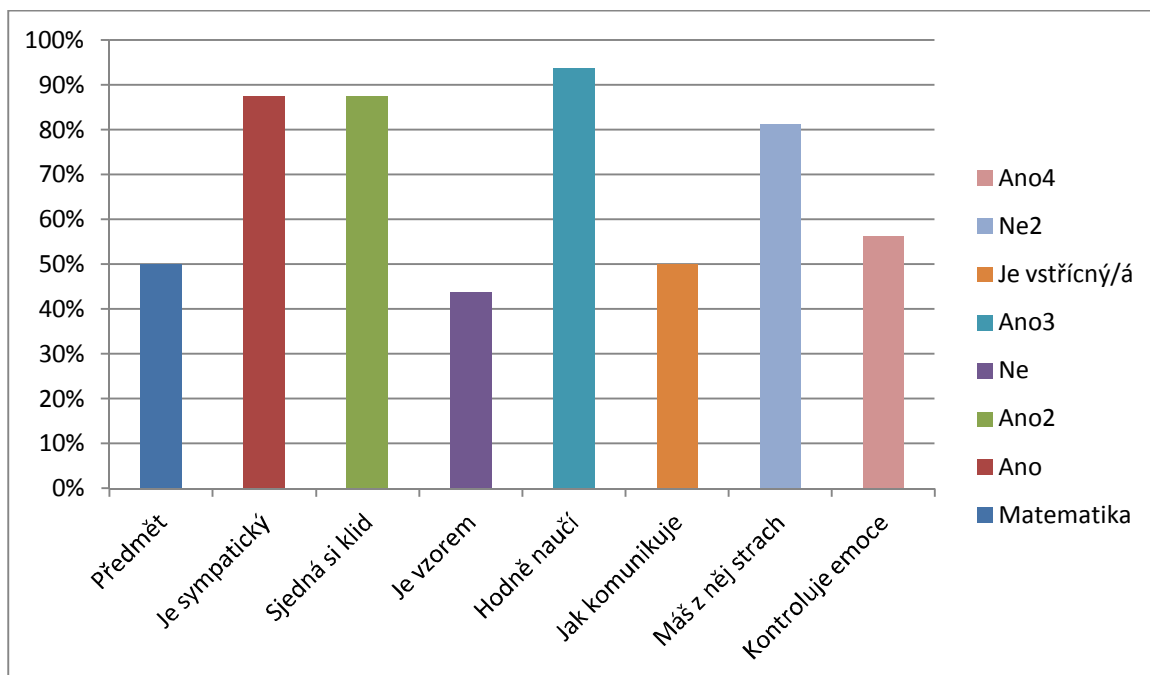
6. otázka: Co autoritu u žáků oslabuje

Graf . 6 - Co autoritu u žáků oslabuje

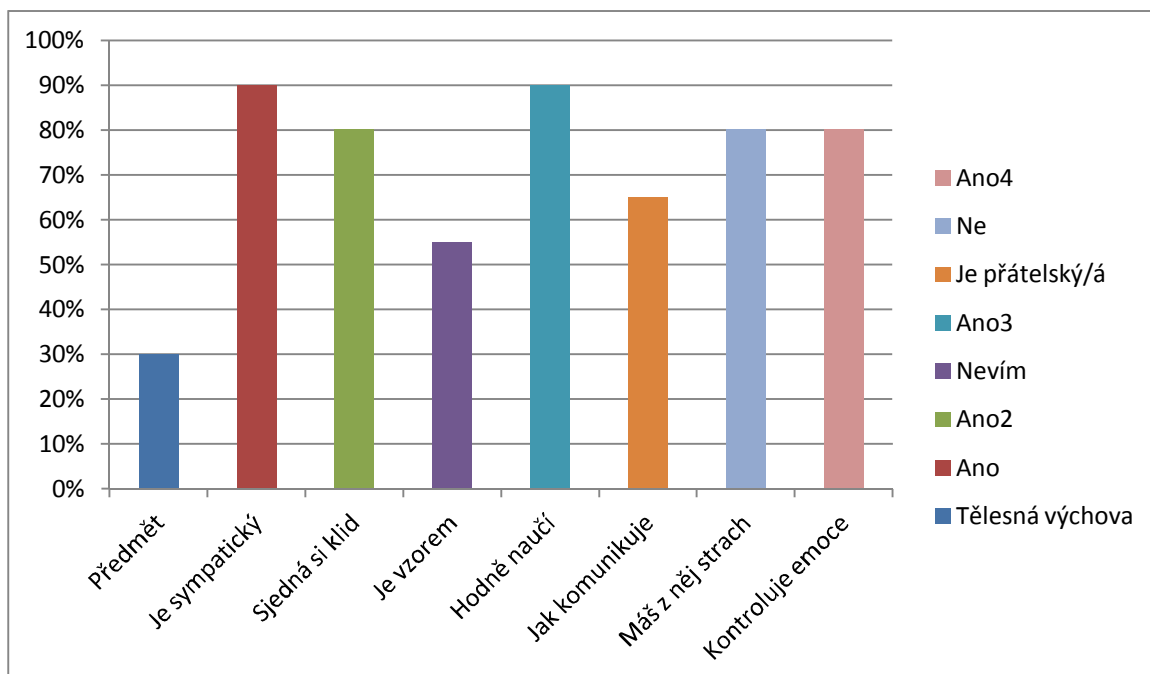
7. Otázka: U itel, kterého si vážíš-- Veronské nám stí

Graf . 7.1 - U itel, kterého si vážíš--

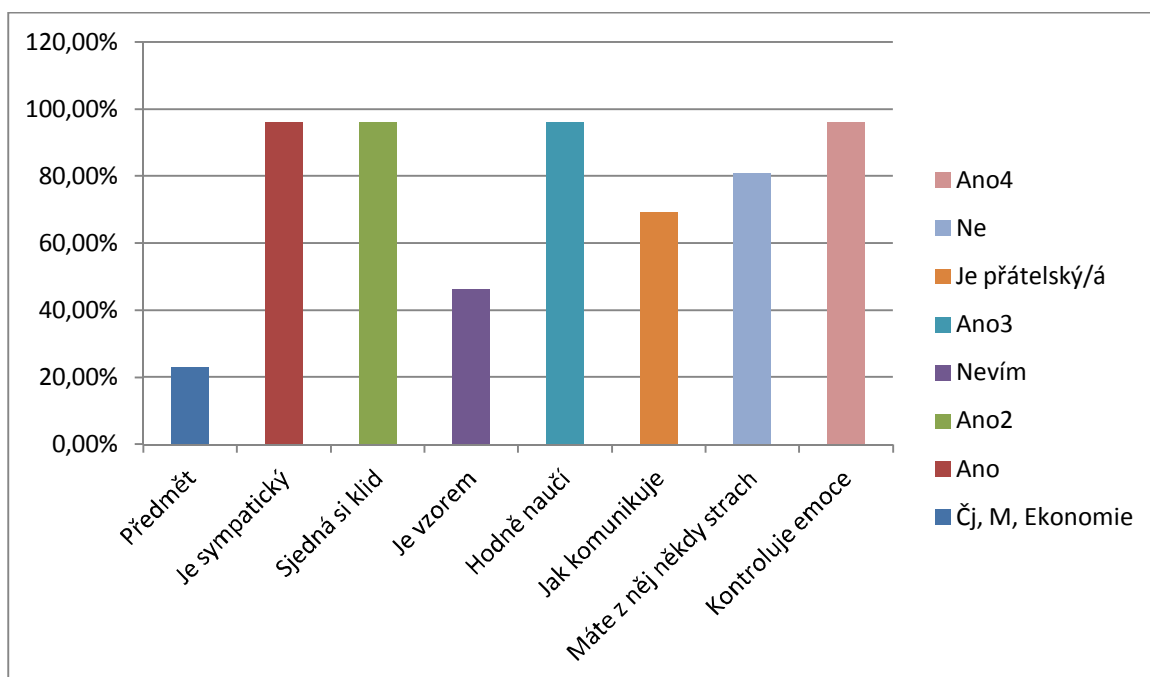
Waldorfská Z^{TM}

Graf . 7.2 - U itel, kterého si vážíš--

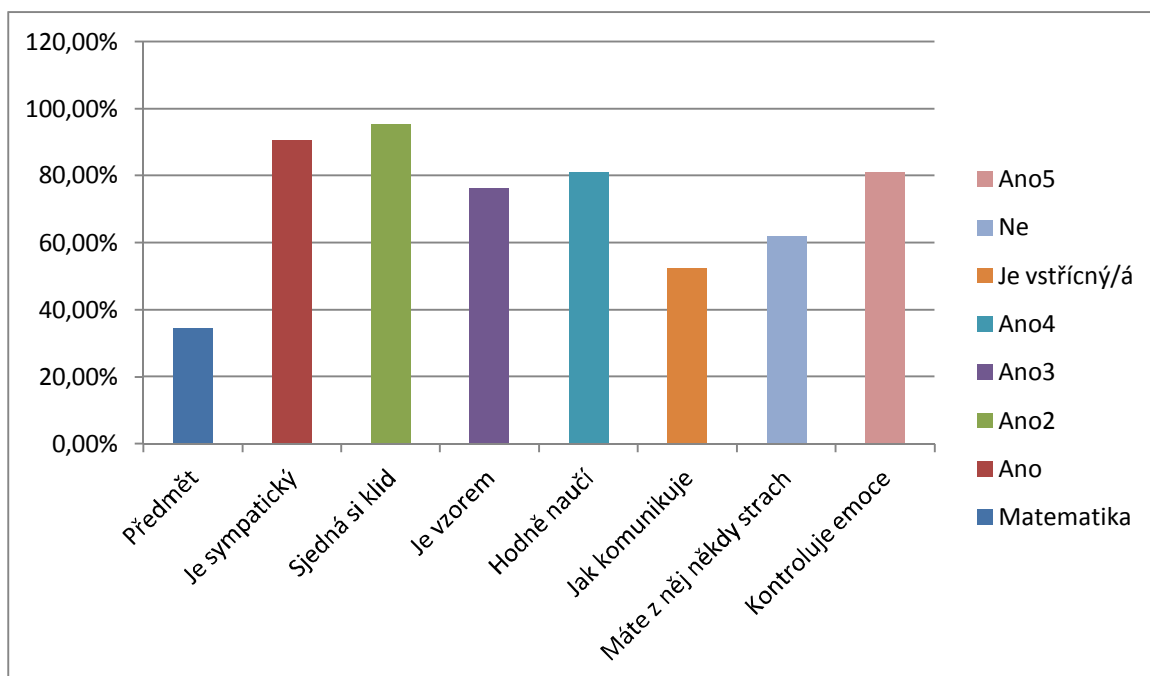
Gymnázium

Graf . 7.3 - U itel, kterého si vážíš –

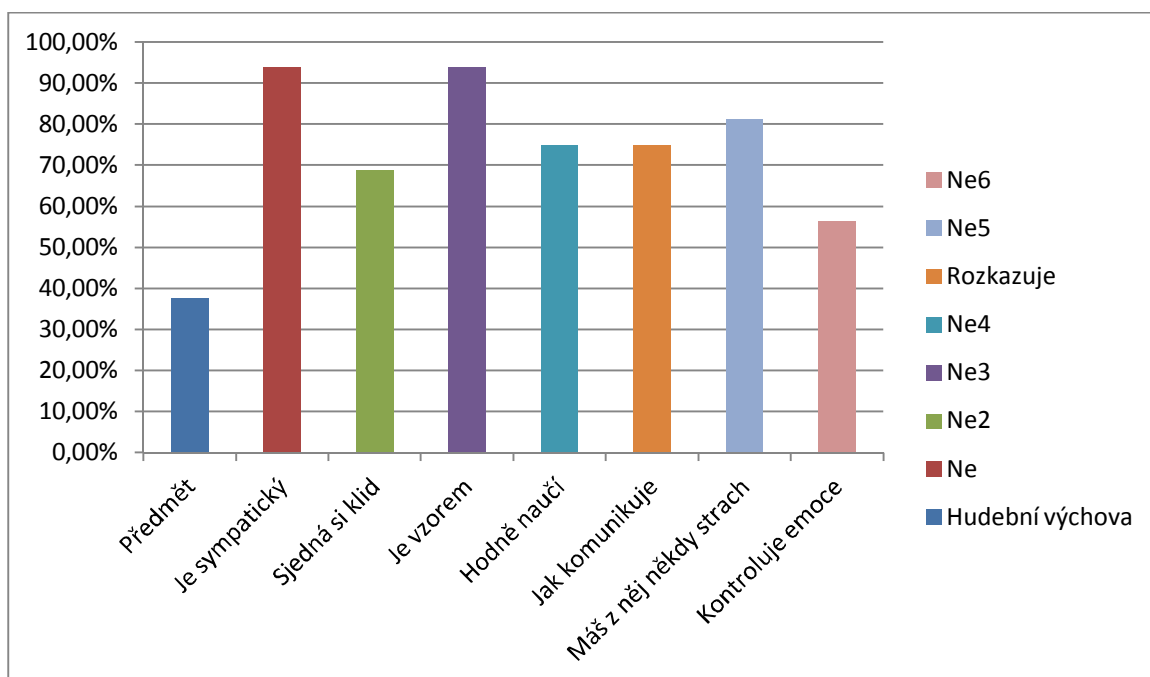
Waldorfské lyceum

Graf . 7.4 - U itel, kterého si vážíš –

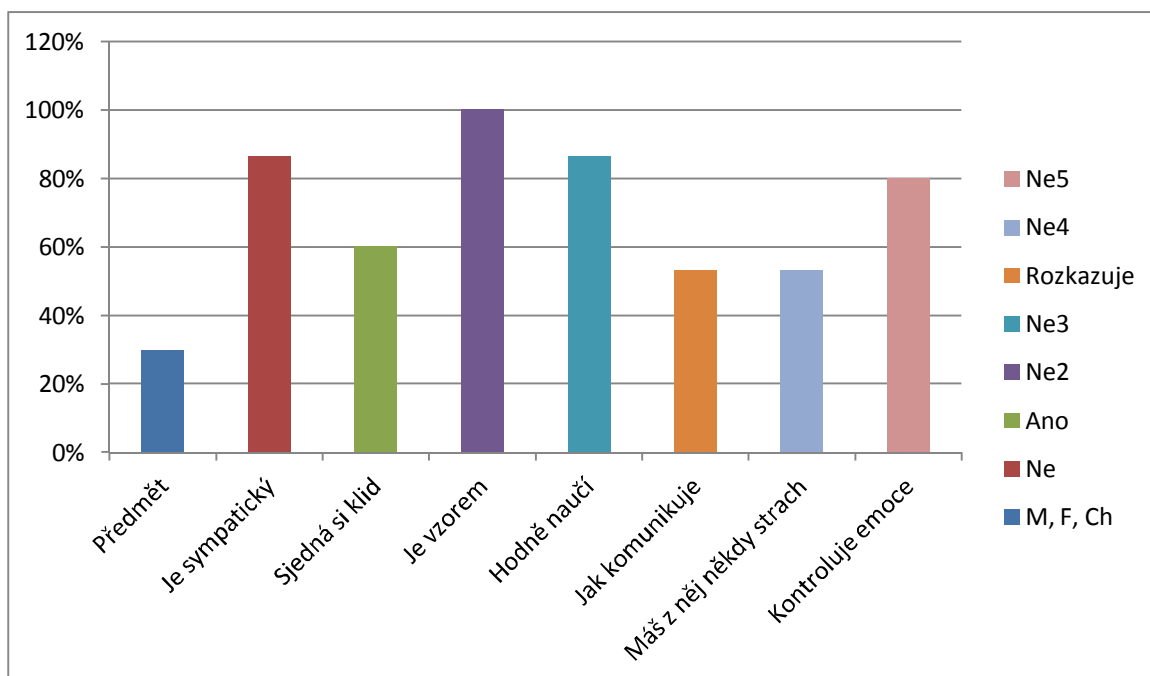
8. otázka: U itel, kterého si neváží-- Veronské nám stí

Graf . 8.1 - U itel, kterého si neváží--

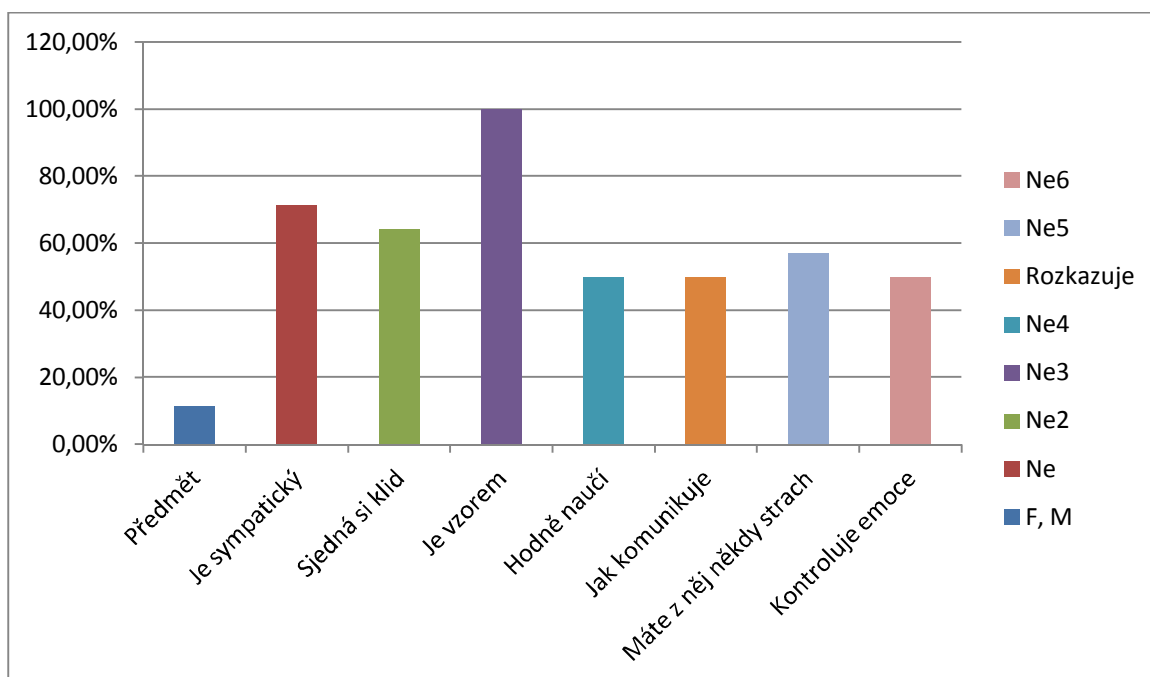
Waldorfská Z^{TM}

Graf . 8.2 - U itel, kterého si neváží--

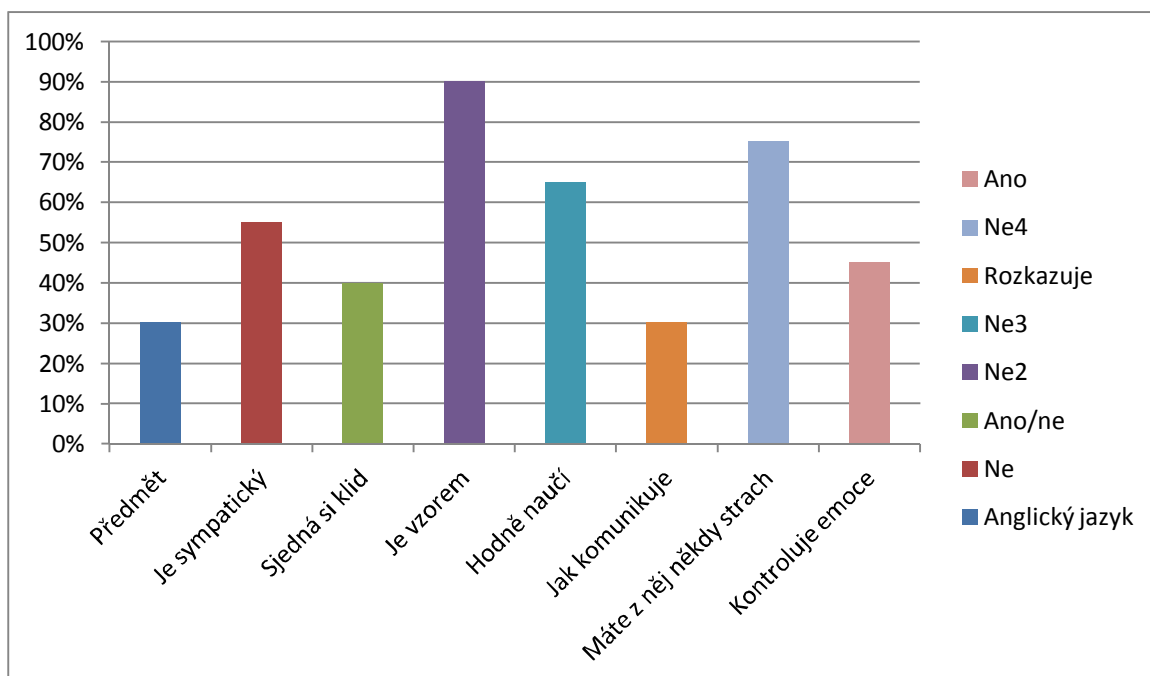
Gymnázium

Graf . 8.3 - U itel, kterého si neváží–

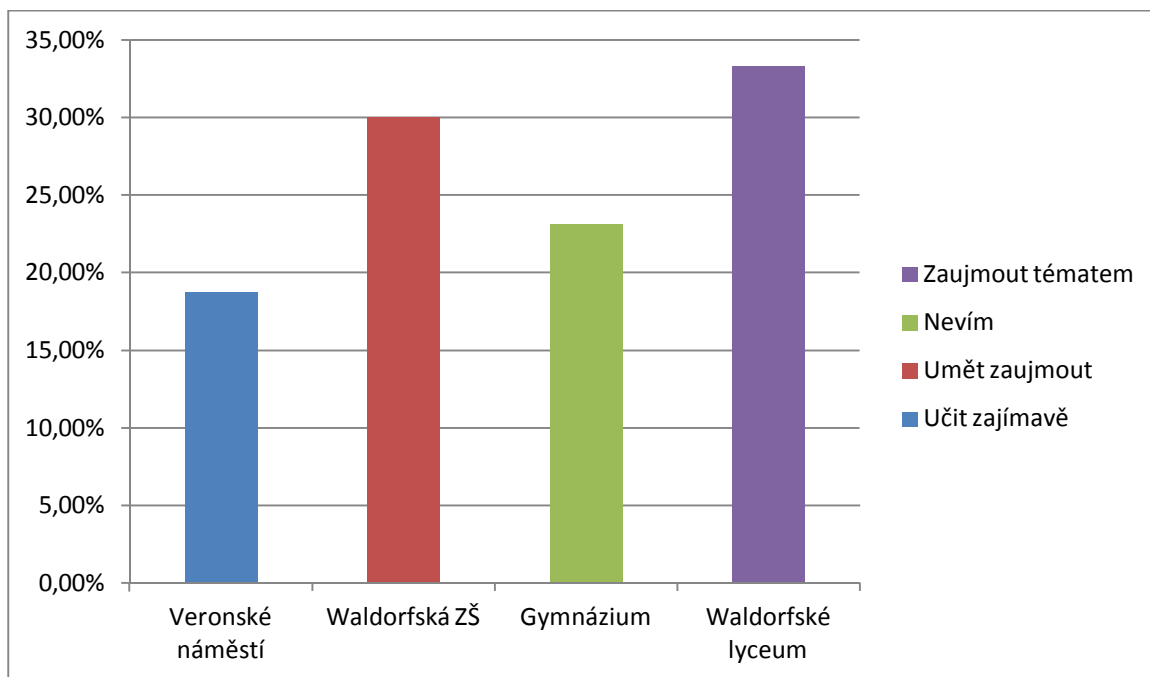
Waldorfské lyceum

Graf . 8.4 - U itel, kterého si neváží–

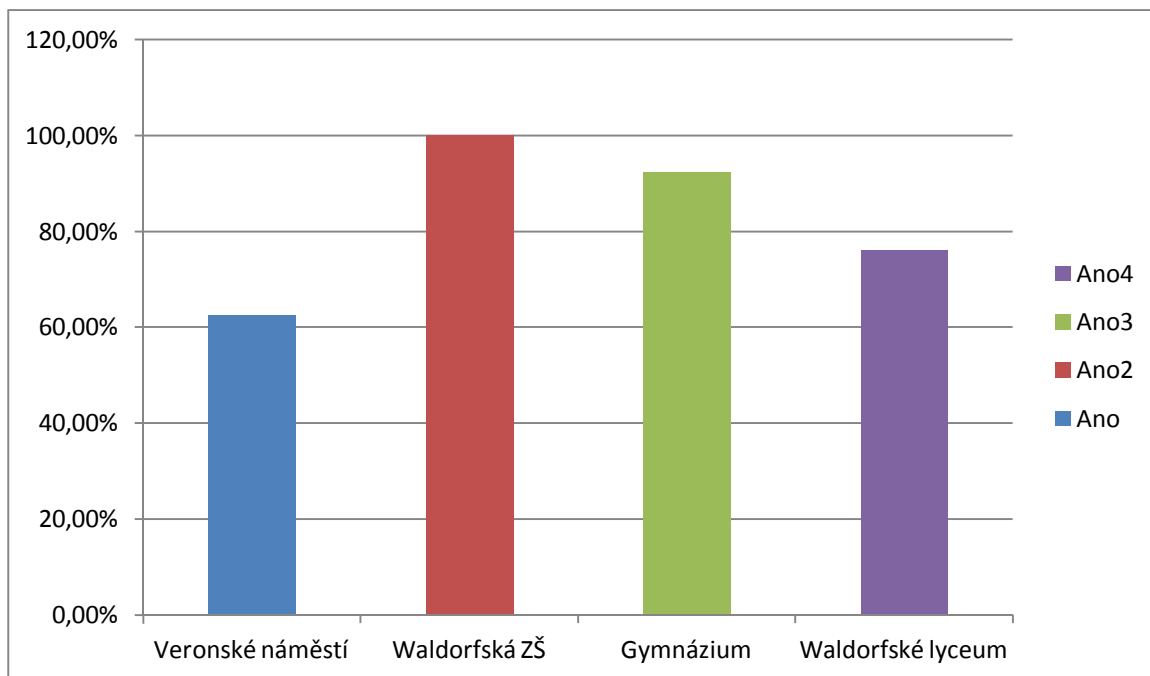
9. otázka: Co by podle Tebe/Vás měl učitel udělat, aby si získal a udržel pozornost žáků při vyučování?

Graf . 9 - Co by měl učitel udělat, aby si udržel pozornost žáků

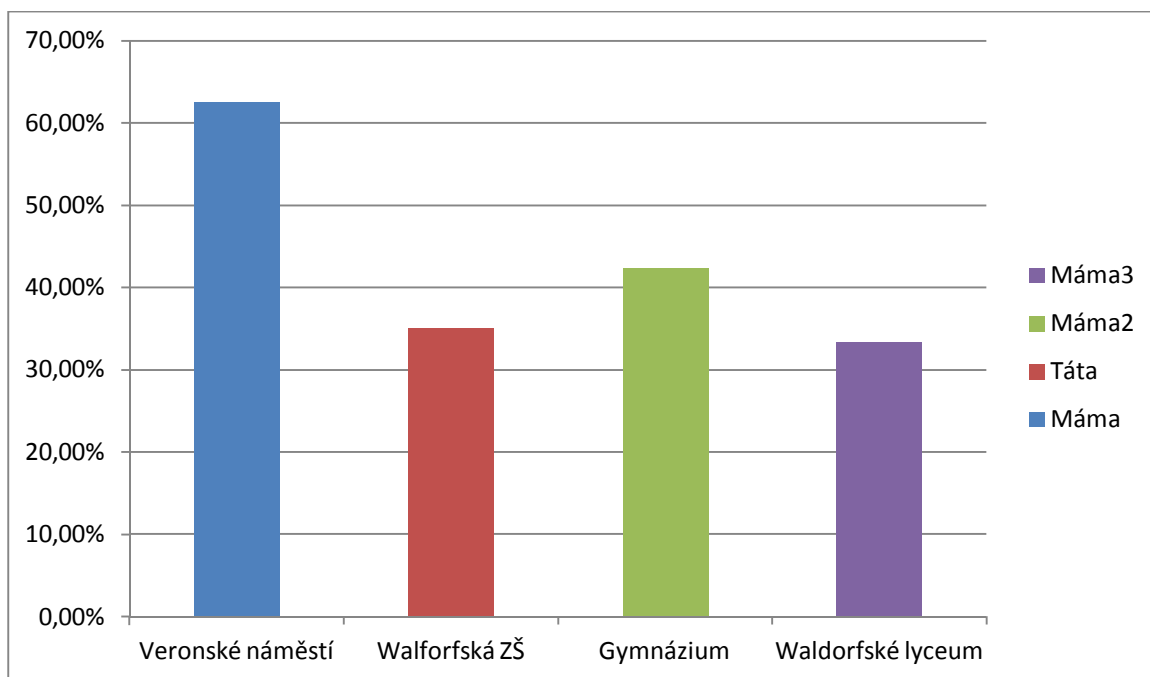
10. otázka - Je podle Tebe/Vás důležité, aby měl učitel autoritu?

Graf . 10 - Je autorita u učitele důležitá

11. otázka: Kdo je pro Tebe/Vás v t-í autoritou?

Graf . 11 - Kdo je v t-í autorita

5. Diskuze

Hlavním tématem mé bakalářské práce jsou dospívající a jejich vztahy k okolí. Hlavní skupinou, ve které se dospívající jedinec vyskytuje nejčastěji, je rodina. Jak říká Helus (2009) hlavním aspektem tohoto vztahu je, že spolu s rodiči utvářejí adolescenti domov a zázemí. To se v této práci potvrdilo, každý z respondentů uvedl, že si váží minimálně jednoho z rodičů. Důvodem pro to může být známost, ale vždy byl alespoň jeden z nich o pocitu jistoty, který jim rodič poskytuje. Je to patrné z odpovědí typu „Věřím si ho, protože žiji v rodině.“ „Mám celý život rádi.“ „Myslím, že se mnou dobře“

Z dotazníku sice není patrné jakými změnami vztah dospívajícího a rodiče pro-el/prochází, ale každý se v tomto období snaží o prosazení vlastního názoru a odporovat názoru ostatních. Langmeier a Krejčíková (1998) píše o tomto hovoří, adolescent se snaží o zrovnoprávnění, odmlouvá, kritizuje, ale přesto si udržuje kladný vztah k rodiči. S tím se dá také jednoduše souhlasit, zkoumané skupiny respondentů chovají k rodičům kladný vztah, to vyplývá hlavně z poslední otázky dotazníku - Kdo je pro Tebe/Vás v této autorita. Z možností výběru je nejvíce procento odpovědí buď pro matku, nebo otce.

Macek (2003) mluví také o roli sourozence. V rámci dotazníku zmínilo sourozence, vždy určité procento respondentů, jako osobu, která se dá nazvat autoritou. V té době pak hodnotily jeho/její postoje, názory a to jak pomáhá. Vágnerová (2005) hovoří o obdivu staršího sourozence mladšímu. Starší sourozenec je pro mladšího vzorem a inspirací. I toto tvrzení se v rámci výzkumu potvrdilo.

Bylo známo, že velkou roli hrají také vrstevníci a kamarádi. Opět u otázky, která osoba se dá nazvat autoritou, velké procento respondentů uvedlo svého kamaráda. Tedy jak říká Vágnerová (2005) vrstevnická skupina hraje velkou roli, díky ní si dospívající utváří vlastní identitu.

Co se týká vztahu k učitelům, učitel by měl umět projevit city k dítěti (pedagogická láska) a pomoci mu vyvinout vlastní cit pro vzdělání. Učitel by měl umět předat svou zkušenost a ukázat, že mu na dětech záleží. (Helus, 2009). Přesně toto tvrzení souhlasí s výsledky dotazníkového šetření, děti si váží učitele, který je přátelský, hodná naučí, má zkušenosti. Oceňují, pokud se učitel snaží pomáhat a případně látku dovede k zvládnutí individuálně. Vágnerová (2005) hovoří o pozitivní osobních vlastnostech jako je stabilita názoru, emocí, spravedlnost atd. Všechny tyto aspekty vyjmenoval každý z respondentů jako velice důležité, pokud si učitelé mají vážit, měli by být přesně takový.

Vali-ová (1998) chápe autoritu n jaké uznání, lidmi uznávanou nad azenost. Ve výchov pak uznávaná p evaha znalostí, dovedností a zku-eností. To op t souhlasí s výsledky výzkumu, snad kařdý z respondent chápe autoritu jako vy—í postavení a moc p íkazovat.

Pace (2007) hovo í o vztahu u ítel x řák a jak tento vztah utvá í to, jak bude hodina probíhat. V t-inou prý hodina probíhá za neustálého smlouvání mezi u ítelem a řáký. I toto tvrzení se potvrdilo, hlavn v oblasti získávání klidu v hodin . N kte í respondenti dokonce uvedli, ře u ítel celou hodinu jen prosí, aby byl klid.

Vali-ová (1999) hovo í také o alternativních -kolách. Pro vypracování této práce a srovnání výsledk klasických -kol a -kol alternativních jsem si vybrala -koly Waldorfské. V t chto -kolách, podle Vali-ové, odmítají autoritu v oblasti poznání, ale najde se v oblasti motivace. Zde bych si dovolila oponovat, z dotazníku je celkem jasné, ře řáci mají na u ítele nároky a v otázce řJe podle tebe/vás d leřit aby m l u ítel autorituř odpov d lo nap . 100% respondent ze základní -koly Waldorfské, ře to d leřit je. Ze získaných dat je také jasné, ře řáci v dí, jak by m la vypadat hodina, jak by se m l u ítel chovat, aby ho mohli respektovat. A pokud se tak u ítel nechová, hodina neprobíhá v klidu a p řli-se toho v daný moment nenau í. Samoz ejm motivace je zde také velmi podstatná, ale autorita se o ekává i u vyu ujících. Z vlastní zku-enosti na Waldorfské -kole mohu íci, ře výuka je voln j-í, ale p esto autorita hraje roli, i kdyby jen minimální.

Podlahová (2004) hovo í o u íteli jako o nositeli poznání, své poznatky student m p edává a na to si musí vytvo it atmosféru, ve které se dá spolupracovat. Vytvo ení takové atmosféry je práv podmín no autoritou u ítele. Pokud je taková atmosféra vytvo ena, p im je řáky k tvo ivosti, kázni a zodpov dnosti. Z výzkumu je patrné, ře řáci v hodin ocení, pokud je u ítel zaujme nebo výuku ozvlá-tní. Pro získání v domostí v hodin se v-ichni shodují, ře je zapot ebí klid a správná atmosféra ve t íd , řádný strach apod.

Kyriacou (2004) povařuje za d leřitě, pro dosaření autority, tyto dovednosti: v domosti, rozhodování a innost. S tím se dá op t jedin souhlasit, kařdý z respondent v ur itý moment dotazníku zmínil, ře pro autoritu u ítele je podstatné aby byl inteligentní a aby byl schopen p edat v domosti a zku-enosti.

Kyriacou (2004) také hovo í o tom, ře trestat celou t ídu za vyru-ování pouze jednoho řáka není správné a efektivní. To potvrzují respondenti ve svých odpov dích, podle nich by u ítel nem l trestat celou t ídu. M l by konflikt e-ít s konkrétní osobou.

Macek (2003) popisuje současné období adolescence tak, že rozdíl mezi generacemi je v odlišných životních zkušenostech. To se také na 100% potvrzuje z odpovědí respondentů.

Závěr

Ve své práci jsem se zaměřila na vývojové období dospívání a změny, které v této době probíhají. Hlavním tématem pak bylo vnímání autority a snaha o pochopení, co autorita pro dospívající znamená. Jak uvádí auto i odborné literatury mezi dospívajícími a autoritami vznikají často konflikty. Je to hlavně z toho důvodu, že dospívající si chce prosadit vlastní názor na danou věc a ne vždy k tomu využije správný způsob, jak to ostatním sdělit.

S postupem času se dospívající jedinec dostává do mnoha nových rolí, má mnohem více povinností a je na něj kladen tlak. Některí se snaží najít nejlepší způsob, jak věci zvládnout, jiní se naopak snaží najít způsob, jak se povinností vyhnout, což ovšem tvoří jen další konflikty s dospělými. Mohlo by se zdát, že dospívající nechovají k dospělým řádnou úctu, ale z průzkumu vyplývá, že autorita je pro ně podstatná. Nejvíce respekt chovají k rodičům a učitelům, je pro ně podstatné, aby takový člověk byl slušný, inteligentní a přátelský.

Dalším velice zajímavým poznatkem, který plyne z průzkumu, je, následující - poměrně hodně respondentů uvedlo, že na škole není řádný učitel, ke kterému by nechovali úctu. Když si vzpomenu na svá školní léta, jsem přesvědčená, že nikdo ze spolužáků, ani já by nic podobného neřekl. V neposlední řadě bylo velice zajímavé zjištění, že pokud k němu z učitelů řádně úctu necítí, v důsledku toho v případě, pro to tak je. A případné konflikty umí pojmenovat.

Cílem práce bylo také srovnat pojetí autority na klasických a alternativních - Waldorfských školách. Po vyhodnocení dotazníků z různých škol musím konstatovat, že jsem nezaznamenala výrazné rozdíly. Autorita je důležitá pro žáky jak klasických, tak Waldorfských škol. Každý z respondentů si autoritu uvědomuje a v jisté míře od učitele vyžaduje.

Říká se, že dospívající nemají k nikomu úctu a na nic a nikoho neberou ohledy. Dle mého názoru tomu tak není a výsledek dotazníku můj názor podporuje. Dle těchto výsledků si dospívající uvědomují, jak je autorita důležitá a v každém případě ji vnímají. Uvědomují si, že by jí měli mít v jisté míře každý.

Dle výstupu z praktické části mohu jen souhlasit s autory odborných publikací, jejichž poznatky jsem aplikovala. Autorita je v životě velice důležitá. Jak jsem zjistila z dotazníků, je velmi podstatná i autorita a uznání vrstevníků a dalších lidí mimo rodinu a školu.

Pro m jako studentku učitelství byla práce velkým přínosem a ponaučení, jehož se v profesním životě vyvarovat. Avšak jsem si v domě, kde najít odpovědi na všechny otázky se mi nepodařilo. Dané téma by jistě stálo za další zkoumání a pokus o hlubší pochopení.

Seznam použité literatury:

- 1) FONTANA, D. Psychologie ve školní praxi. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-626-8.
- 2) HARTL, P., HARTLOVÁ, H. Psychologický slovník. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-X.
- 3) HELUS, Zdeněk. *Dítě v osobnostním pojetí: obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče*. 2., přeprac. a rozšíř. vyd. Praha: Portál, 2009, 286 s. Pedagogická praxe (Portál). ISBN 978-80-7367-628-5.
- 4) JAKABÍČ, I. Základy vývinové psychologie. IRIS, 2002. ISBN 80-89018-34-3
- 5) KRAUS, B. a kol. Středoskolská mládež a její svět na přelomu století. Brno: Paido, 2006.
ISBN 80-7315-125-1.
- 6) KYRIACOU, Ch. Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování. 2. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN. 80-7178-965-8
- 7) LANGMEIER, J., KREJČÍKOVÁ, D. Vývojová psychologie. Praha: GRADA, 1998. ISBN 80-7169-195-X.
- 8) MACEK, P. Adolescence. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-747-7.
- 9) PACE, Judith L. Understanding Authority in Classrooms: A Review of Theory, Ideology, and Research. *Review of Educational Research*. 2007, **77**(1): 4-27.
- 10) PODLAHOVÁ, L: První kroky učitele, Praha: TRITON, 2004. ISBN 978-80-7254-474-5.
- 11) PRŮCHA, J. Učitel: současné poznatky o profesi. Praha: Portál, 2002, 154 s. ISBN 8071786217.
- 12) SALADIN-GRIZIVATZ, C. Rodičovská autorita. Praha: nakladatelství Portál, 2002. ISBN 80-7178-676-4

- 13) TAXOVÁ, J. Pedagogicko psychologické zvláštnosti dospívání. Praha: SPN, 1987.
- 14) VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I.: Dětství a dospívání. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0956-8
- 15) VALITOVÁ, A., TUBERT, R. Jak získat a neztratit autoritu aneb proč má maminka vždycky pravdu. Praha: Nakladatelství ISV, 2004. ISBN 80-86642-29-1.
- 16) VALITOVÁ, A. Jak získat, udržet a neztrácet autoritu. Praha: GRADA, 2008. ISBN 978-80-247-2282-5.
- 17) VALITOVÁ, A. a kol. Relativizace autority a dopady na současnou mládež. 1. vyd. Praha: ISV nakladatelství, 2005, 314 s. ISBN 8086642437
- 18) VALITOVÁ, A. Autorita ve výchově - vzestup, pád nebo pomalý návrat. Praha : nakladatelství Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-857-3.
- 19) VALITOVÁ, A. Autorita jako pedagogický problém. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-624-4.

WWW Zdroje

- 1) SAK, Petr. Faktory vedoucí k erozi autority v současné české společnosti. *Britské listy* [online]. 2005 [cit. 2015-11-27]. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/24964.html>

Seznam obrázk

Obrázek . 1 - možnosti odpov dí

Obrázek . 2 - možnosti odpov dí

Obrázek . 3 - možnosti odpov dí

Obrázek . 4 - možnosti odpov dí

Seznam tabulek

Tabulka . 1. a - Co si představí—pod pojmem autorita

Tabulka . 1. b - Co si představí—pod pojmem autorita

Tabulka . 1. c - Co si představíte pod pojmem autorita

Tabulka . 1. d - Co si představíte pod pojmem autorita

Tabulka . 2. a Mít autoritu znamená í

Tabulka . 2. b Mít autoritu znamená í

Tabulka . 2. c Mít autoritu znamená í

Tabulka . 2. d Mít autoritu znamená í

Tabulka 3. a - Jaký lov k je pro tebe autoritou

Tabulka 3. b - Jaký lov k je pro tebe autoritou

Tabulka 3. c - Jaký lov k je pro vás autoritou

Tabulka 3. d - Jaký lov k je pro vás autoritou

Tabulka . 4. a1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Tabulka . 4. a2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, pro ?

Tabulka . 4. b1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Tabulka . 4. b2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, pro ?

Tabulka . 4. c1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Tabulka . 4. c2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, pro ?

Tabulka . 4. d1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Tabulka . 4. d2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, pro ?

Tabulka . 5 a1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 5 a2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 5 a3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 5 a4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 5 a5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 5 b1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 5 b2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 5 b3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 5 b4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 5 b5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 5 c1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 5 c2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 5 c3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 5 c4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 5 c5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 5 d1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 5 d2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 5 d3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 5 d4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 5 d5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 6. a1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 6. a2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 6. a3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 6. a4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 6. a5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 6. b1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 6. b2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 6. b3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 6. b4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 6. b5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 6. c1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 6. c2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 6. c3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 6. c4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 6. c5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 6. d1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 6. d2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 6. d3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 6. d4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 6. d5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 7 a1 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 7 a2 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 7 a3 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 7 a4 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 7 b1.1 - Je ti sympatický?

Tabulka . 7 b1.2 - ím?

Tabulka . 7 b2.1 - Je ti sympatický?

Tabulka . 7 b2.2 - ím?

Tabulka . 7 b3.1 - Je vám sympatický?

Tabulka . 7 b3.2 - ím?

Tabulka . 7 b4.1 - Je vám sympatický?

Tabulka . 7 b4.2 - ím?

Tabulka . 7 c1.1 - Dokáfle si sjednat klid?

Tabulka . 7 c1.2 - Jak?

Tabulka . 7 c2.1 - Dokáfle si sjednat klid?

Tabulka . 7 c2.2 - Jak?

Tabulka . 7 c3.1 - Dokáfle si sjednat klid?

Tabulka . 7 c3.2 - Jak?

Tabulka . 7 c4.1 - Dokáfle si sjednat klid?

Tabulka . 7 c4.2 - Jak?

Tabulka . 7 d1.1 - Je pro tebe vzorem?

Tabulka . 7 d1.2 - V em?

Tabulka . 7 d2.1 - Je pro tebe vzorem?

Tabulka . 7 d2.2 - V em?

Tabulka . 7 d3.1 - Je pro vás vzorem?

Tabulka . 7 d3.2 - V em?

Tabulka . 7 d4.1 - Je pro vás vzorem?

Tabulka . 7 d4.2 - V em?

Tabulka . 7 e1 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 7 e2 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 7 e3 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 7 e4 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 7 f1 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 7 f2 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 7 f3 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 7 f4 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 7 g1 - Má–z n j n kdy strach?

Tabulka . 7 g2 - Má–z n j n kdy strach?

Tabulka . 7 g3 - Máte z n j n kdy strach?

Tabulka . 7 g4 - Máte z n j n kdy strach?

Tabulka . 7 h1 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Tabulka . 7 h2 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Tabulka . 7 h3 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Tabulka . 7 h4 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Tabulka . 8 a1 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 8 a2 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 8 a3 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 8 a4 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 8 b1 - Je ti sympatický?

Tabulka . 8 b2 - Je ti sympatický?

Tabulka . 8 b3.1 - Je vám sympatický?

Tabulka . 8 b3.2 - ím?

Tabulka . 8 b4 - Je vám sympatický?

Tabulka . 8 c1.1 - Dokáfle si sjednat klid?

Tabulka . 8 c1.2 - Jak?

Tabulka . 8 c2.1 - Dokáŕŕe si sjednat klid?

Tabulka . 8 c2.2 - Jak?

Tabulka . 8 c3.1 - Dokáŕŕe si sjednat klid?

Tabulka . 8 c4.1 - Dokáŕŕe si sjednat klid?

Tabulka . 8 c4.2 - Jak?

Tabulka . 8 d1 - Je pro tebe vzorem?

Tabulka . 8 d2 - Je pro tebe vzorem?

Tabulka . 8 d3 - Je pro vás vzorem?

Tabulka . 8 d4 - Je pro vás vzorem?

Tabulka . 8 e1 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 8 e2 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 8 e3 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 8 e4 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 8 f1 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 8 f2 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 8 f3 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 8 f4 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 8 g1 - Má–z n j n kdy strach?

Tabulka . 8 g2 - Má–z n j n kdy strach?

Tabulka . 8 g3 - Máte z n j n kdy strach?

Tabulka . 8 g4 - Máte z n j n kdy strach?

Tabulka . 8 h1 - Dokáŕŕe kontrolovat své pocity?

Tabulka . 8 h2 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Tabulka . 8 h3 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Tabulka . 8 h4 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Tabulka . 9 a - Co by měl učitel udělat, aby si získal pozornost žáků ?

Tabulka . 9 b - Co by měl učitel udělat, aby si získal pozornost žáků ?

Tabulka . 9 c - Co by měl učitel udělat, aby si získal pozornost žáků ?

Tabulka . 9 d - Co by měl učitel udělat, aby si získal pozornost žáků ?

Tabulka . 10 a - Je důležité, aby měl učitel autoritu?

Tabulka . 10 b - Je důležité, aby měl učitel autoritu?

Tabulka . 10 c - Je důležité, aby měl učitel autoritu?

Tabulka . 10 d - Je důležité, aby měl učitel autoritu?

Tabulka . 11 a - Kdo je pro tebe v třídě autorita?

Tabulka . 11 b - Kdo je pro tebe v třídě autorita?

Tabulka . 11 c - Kdo je pro vás v třídě autorita?

Tabulka . 11 d - Kdo je pro vás v třídě autorita?

Seznam graf

Graf . 1 - Co je autorita

Graf . 2 - Mít autoritu znamená

Graf . 3 - Kdo je autoritou

Graf . 4 - Příklad osoby s autoritou

Graf . 5 - Vlastnosti utvářející autoritu

Graf . 6 - Co autoritu uitele oslabuje

Graf . 7.1 - Uitele, kterého si váží–

Graf . 7.2 - Uitele, kterého si váží–

Graf . 7.3 - Uitele, kterého si váží–

Graf . 7.4 - Uitele, kterého si váží–

Graf . 8.1 - Uitele, kterého si neváží–

Graf . 8.2 - Uitele, kterého si neváží–

Graf . 8.3 - Uitele, kterého si neváží–

Graf . 8.4 - Uitele, kterého si neváží–

Graf . 9 - Co by měl uitel udělat, aby si udržel pozornost flák

Graf . 10 - Je autorita uitele dělitá

Graf . 11 - Kdo je v t-í autorita

Seznam příloh

Příloha 1 - Dotazník vzor

Milí přátelé,

Do rukou se Vám dostal dotazník, který je součástí bakalářské práce na téma *„Dospívající a jejich vztah k autoritám“*. Cílem je zjistit, co si pod tímto pojmem představujete a jak vy osobně autoritu vnímáte. Dotazník je anonymní a slouží pouze jako podklad pro vypracování mé bakalářské práce. Proto Vás prosím o upřímné a vstřícné odpovědi - jen díky nim můžeme získat kvalitní výsledek.

Velice Vám děkuji za spolupráci a čas, který vyplníte dotazníku v budoucnu.

S pozdravem Aneta

Kárová

---

1) Co si představíte pod pojmem *„autorita“*?

Vypiš vlastními slovy

2) Doplně následující větu:

Mít autoritu znamená

.....

3) Jaký člověk je pro Tebe autoritou?

(Zakroužkuj jednu odpověď)

- a) Ten, koho poslechnu, protože je silnější než já
- b) Ten, kdo je hodný a já ho poslechnu, protože mě má rád
- c) Někdo veřejně známý - televizní nebo filmová hvězda, politik atd.
- d) Ten, kdo mě dokáže zaujmout a je kamarádský

e) Starší lidé

4) Uveď alespoň 2 osoby ze svého okolí, které se dle Tvého názoru dají nazvat autoritou a pro ?

-

-

-

5) Co podle Tebe utváří autoritu uitele?

Vyber 5 vlastností a popiš je křížkem 1-5.

1. znamená nejvíce ležlivá vlastnost. 5. znamená nejméně ležlivou vlastnost.

Umění jednat	Důslednost
Přísnost	Odborné znalosti
Spravedlnost	Vzhled
Smysl pro humor	Pohlaví
Intelligence	Věk uitele
Respekt	Profesionální vztah se studenty (Snaha pomoci)

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6) Co autoritu uitele oslabuje?

Vyber 5 vlastností a popiš je křížkem 1-5.

1. znamená nejvíce oslabující vlastnost. 5. znamená nejméně oslabující vlastnost.

Arogance	Nepřítelství
Hloupost	Náladovost
Afektovanost (Křik apod.)	Nedůslednost
Vzhled	Nezájem o žáky

V k u ítele Jak u ítel u í	Nad ázenost Nespravedlnost
-------------------------------	-------------------------------

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

7) Vyber jednoho ze svých u ítel , kterého si válíš—a vypl ů následující otázky:

a) Který p edm t vyu ůje?

b) Je Ti sympatický?

Ano   Ne   Nevím

- Pokud ano, ím?

c) Dokáůe si v hodin ů sjednat klid?

Ano   Ne   Nevím

- Pokud ano, jak?

d) Je pro Tebe v n ěm vzorem?

Ano   Ne   Nevím

Pokud ano v ěm?

e) Naučíš toho hodně?

Ano   Ne   Nevím

f) Jak komunikuje se fláky?

Vyber jednu možnost, případně doplň vlastní:

Je přátelský/á   Je vstřícný/á   Jedná s odstupem.   Rozkazuje.

g) Má-li někdy strach?

Ano   Ne   Nevím

h) Dokáže kontrolovat své emoce/pocity? (Například i v hodině)

Ano   Ne   Nevím

8) Vyber jednoho ze svých učitelů, koho si neváháš

Vyplň následující otázky:

a) Který předmět vyučuje?

b) Je Ti sympatický?

Ano   Ne   Nevím

- Pokud ano, čím?

c) Dokáže si v hodině sjednat klid?

Ano   Ne   Nevím

- Pokud ano, jak?

d) Je pro Tebe vzorem?

Ano   Ne   Nevím

e) Naučí Tě toho hodně?

Ano   Ne   Nevím

f) Jak komunikuje se fláky?

Vyber jednu možnost, případně doplň vlastní:

Je přátelský/á   Je vstřícný/á   Jedná s odstupem.   Rozkazuje.

g) Má-li někdy strach?

Ano   Ne   Nevím

h) Dokáže kontrolovat své emoce/pocity? (Například i v hodině)

Ano   Ne   Nevím

9) Co by podle Tebe měl učitel udělat, aby si získal a udržel pozornost fláků při vyučování?

Vypi – vlastními slovy

10) Je podle Tebe důležitě, aby měl učitel autoritu?

Ano   Ne   Nevím

11) Kdo je pro Tebe v třídě autoritou?

Vyber jednu odpověď

a) Máma	c) Sourozenec	e) Kamarád
b) Táta	d) Učitel	f) Babička/dědeček

Při vytváření dotazníku jsem se inspirovala dotazníkem Jakuba Dobala (In Vališová, 1998, s. 130–133).

Příloha . 2 - vyplněný dotazník

Milí žáci,

Do rukou se Vám dostal dotazník, který je součástí bakalářské práce na téma „Dospívající a jejich vztah k autoritám“. Cílem je zjistit, co si pod tímto pojmem představujete a jak vy osobně autoritu vnímáte. Dotazník je anonymní a slouží pouze jako podklad pro vypracování mé bakalářské práce. Proto Vás prosím o upřímné a výstižné odpovědi - jen díky nim může průzkum přinést kvalitní výsledek.

Velice Vám děkuji za spolupráci a čas, který vyplnění dotazníku věnujete

S pozdravem Aneta Kárová

1) Co si představíte pod pojmem „autorita“?

Vypište vlastními slovy

Zdravá míra respektu.

2) Doplněte následující větu:

Mít autoritu znamená *...mít větší důvěru.*

3) Jaký člověk je pro Vás autoritou?

(Zakroužkujte jednu odpověď)

- a) Ten, koho poslechnu, protože je silnější než já
- b) Ten, kdo je hodný a já ho poslechnu, protože mě má rád
- c) Někdo veřejně známý - televizní nebo filmová hvězda, politik ....
- d) Ten, kdo mě dokáže zaujmout a je kamarádský
- e) Starší lidé

4) Uveďte alespoň 2 osoby ze svého okolí, které se dle Vašeho názoru dají nazvat autoritou a proč?

- matka, otec - protože jim důvěřuji a zaslouží si ode mne úctu
- učitel/ka - také k nim chovám úctu, protože mě učí být vzdělanější

5) Co podle Vás utváří autoritu učitele?

Vyberte 5 vlastností a přiřaďte je k číslicím 1-5.

1. znamená nejdůležitější vlastnost. 5. znamená nejméně důležitou vlastnost.

Umění jednat	Důslednost
Přísnost	Odborné znalosti
Spravedlnost	Vzhled
Smysl pro humor	Pohlaví
Inteligence	Věk učitele
Respekt	Přátelský vztah se studenty (Snaha pomoci)

1. Odborné znalosti
2. Spravedlnost
3. Snaha pomoci
4. Důslednost
5. Respekt

6) Co autoritu učitele oslabuje?

Vyberte 5 vlastností a přiřaďte je k číslicím 1-5.

1. znamená nejvíce oslabující vlastnost. 5. znamená nejméně oslabující vlastnost.

Arogance	Nepřátelství
Hloupost	Náladovost
Afektovanost (Křik apod.)	Nedůslednost
Vzhled	Nezájem o žáky
Věk učitele	Nadřazenost

Jak učitel učí	Nespravedlnost
----------------	----------------

1. Nadřazenost
2. Nespravedlivost
3. Nepřátelství
4. Nezájem o žáky
5. Hloupost

8) Vyberte jednoho ze svých učitelů, kterého si vážíte a vyplňte následující otázky:

a) Který předmět vyučuje?

Biologie

b) Je Vám sympatický?

☒ Ano   ☐ Ne   ☐ Nevím

- Pokud ano, čím?

Zajímá se o studenty, je přátelský.

c) Dokáže si v hodině sjednat klid?

☒ Ano   ☐ Ne   ☐ Nevím

- Pokud ano, jak?

Zajímavý výklad

d) Je pro Vás v něčem vzorem?

☒ Ano   ☐ Ne   ☐ Nevím

Pokud ano v čem?

Načeni pro svou práci

e) Naučí Vás toho hodně?

☒ Ano   Ne   Nevím

f) Jak komunikuje se studenty?

Vyberte jednu možnost, případně doplňte vlastní:

☒ Je přátelský/á   ☒ Je vstřícný/á   ☐ Jedná s odstupem.   ☐ Rozkazuje.

g) Máte z něj někdy strach?

Ano   ☒ Ne   Nevím

h) Dokáže kontrolovat své emoce/pocity? (Např. nekřičí v hodině)

☒ Ano   Ne   Nevím

9) Vyberte jednoho ze svých učitelů, koho si nevážíte

Vyplňte následující otázky:

a) Který předmět vyučuje?

Fyziku

b) Je Vám sympatický?

Ano   ☒ Ne   Nevím

- Pokud ano, čím?

c) Dokáže si v hodině sjednat klid?

☒ Ano   Ne   Nevím

- Pokud ano, jak?

Všeobecným strachem.

d) Je pro Vás v něčem vzorem?

Ano ☒ Ne ☐ Nevím ☐

Pokud ano v čem?

e) Naučí Vás toho hodně?

Ano ☒ Ne ☐ Nevím ☐

f) Jak komunikuje se studenty?

Vyberte jednu možnost, případně doplňte vlastní:

Je přátelský/á ☐ Je vstřícný/á ☐ Jedná s odstupem. ☒ Rozkazuje. ☐

g) Máte z něj někdy strach?

Ano ☒ Ne ☐ Nevím ☐

h) Dokáže kontrolovat své emoce/pocity? (Např. nekřičí v hodině)

(někdy) ☒ Ano ☐ Ne ☐ Nevím ☐

10) Co by podle Vás měl učitel udělat, aby si získal a udržel pozornost žáků při vyučování?

Vypište vlastními slovy

*Připravit si záživný výklad. Mít potřebné znalosti.
Proložit výklad něčím odlehčujícím (např. fotodokumentace...)*

11) Je podle Vás důležité, aby měl učitel autoritu?

Ano ☒ Ne ☐ Nevím ☐

12) Kdo je pro Vás větší autoritou?

Vyberte jednu odpověď

a) Máma ☒ c) Sourozenec ☐ e) Kamarád ☐
b) Táta ☐ d) Učitel ☐ f) Babička/dědeček ☐

Souhrn

Tato bakalářská práce je rozdělena na více částí, konkrétně na část teoretickou a praktickou. Tématem jsou dospívající a jejich vztah k autoritám. Pro možnost pochopení takového vztahu je potřeba znát psychický vývoj v daném vývojovém období. O teoretické rozebrání tohoto vývoje se pokouší první oddíly teoretické části. Samostatným oddílem teoretické části je kapitola o nově vznikající autoritě a jejímu vývoji.

Praktická část je zaměřena na zjištění, jehož cílem bylo pomocí dotazníků zjistit, co podle dospívajících autorita znamená. Hlavní otázkou bylo, co musí učitel s autoritou umět, jak se chovat a jak k ní žákům/studentům postupovat. Z vyhodnocených dat byla většina v rámci předpokladu, ale našlo se pár výjimek, které vzbuzují údiv.

Výsledek dotazníkového zjištění může sloužit jako nástroj učitelům k uvažování o tom, co žáci oceňují kladně a co naopak autoritu učitele oslabuje.

Summary

This bachelor thesis is divided into parts, specifically theoretical and practical part. Theme is adolescents and their relationship to the authorities. To understand such relationship you need to know psychic development at this developmental stage. First sections of theoretical part are about this psychic development. Separate part is about authority and its development.

Practical part tries to establish what does authority mean to adolescents. Main question is what must person with authority do, how to act and how to interact with students. Major part of answers was as expected but some answers are surprising and new

The results could be instructions for teachers to know what students want and expect.